

TULEVAISUUDEN LEIJALAUTAILU JA MUUTTUVAT ASIAKASTARPEET

Case: VIIMA kiteboarding

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun ala
Matkailun koulutusohjelma
Liikuntamatkailu
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Annina Väätäinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma

VÄÄTÄINEN, ANNINA:

Tulevaisuuden leijalautailu ja muuttuvat asiakastarpeet
Case: VIIMA kiteboarding

Liikuntamatkailun opinnäytetyö, 40 sivua, 3 liitesivua

Kevät 2015

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää leijalautailun tulevaisuuden näkymiä. Tutkimuskysymyksiä oli kolme: Millaisia uhkia ja mahdollisuuksia leijalautailulla on? Millaisia muuttuvia asiakastarpeita leijalautailijoilla on? Miten VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin?

Työ koostuu tietoperustasta, jossa keskeisimpänä ovat liikuntamatkailun, seikkailumatkailun ja tulevaisuuden matkailun käsitteet, sekä haastattelututkimuksesta, joka on purettu haastattelun kulun ja tulosten osa-alueisiin. Opinnäytetyön laadullisessa tutkimuksessa tiedonhankintaan käytettiin puolistrukturoitua haastattelua. Haastateltavina oli yhteensä seitsemän leijalautailun harrastajaa.

Haastatteluiden perusteella lajin tulevaisuuden suurimmiksi uhkakuviksi nousivat järjestäytymättömyys ja leijalautailuun sopivien rantojen kieltäminen lajin harrastajilta varsinkin kesäkuukausina. Harrastajamäärien nähtiin lisääntyvän nyt ja tulevaisuudessa ja uusia mahdollisuuksia lajin harrastamiselle löydettiin kesäkaudelle etenkin Etelä-Suomesta ja talvikaudelle etenkin Pohjois-Suomesta. Leijalautailijan tärkeimmät tarpeet matkalla olivat tuulivarmuus, hyvät rannat, turvallisuus sekä sosiaalisuus porukan ja innostavan ohjaajan muodossa. Kokeneemmille harrastajille toivottiin enemmän mahdollisuuksia erilaisten retkien ja kokeneille suunnattujen kurssien muodossa.

Asiasanat: Liikuntamatkailu, seikkailumatkailu, leijalautailu, tulevaisuus, elämys

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism Management

VÄÄTÄINEN, ANNINA: Future kiteboarding and changing customer
needs
Case: VIIMA kiteboarding

Bachelor's Thesis in Sport Tourism 40 pages, 3 pages of appendice

Spring 2015

ABSTRACT

The objective of this research thesis was to look into the future of kiteboarding. The research questions were: What kind of threats and possibilities kiteboarding will have in the future? What kind of customer needs a traveling kiteboarder has and how VIIMA kiteboarding fulfills these needs?

The thesis contains a theoretical framework with concepts of sport tourism, adventure tourism and future tourism, and interview research with descriptions of the interview process and the key results. The half-structured interview was used as a means to collect material and results to this qualitative research. There were a total of seven kiteboarding enthusiasts as interviewees.

Based on the results the biggest threats to kiteboarding in the future in Finland will be the lack of organization and banning of kiteboarding in suitable spots especially during the summer. The number of kiteboarding enthusiasts will keep growing and new possibilities for the sport were found during the summer in Southern Finland and during the winter in Northern Finland. The most important needs of a traveling kiteboarder were strong wind, good spots, safety and interaction with other enthusiasts and the instructor. The interviewees also hoped for more course possibilities and trips for more experienced kiteboarders.

Key words: Sport tourism, adventure tourism, kiteboarding, future, recreation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Aiheen rajaus ja opinnäytetyön rakenne	1
1.2	Tutkimusongelmat ja -menetelmä	2
1.3	Toimeksiantajan esittely	3
2	LIIKUNTA- JA SEIKKAILUMATKAILU OSANA TEEMAMATKAILUA	4
2.1	Teemamatkailu	4
2.2	Liikuntamatkailu	5
2.3	Liikuntamatkailijan profiili	7
2.4	Seikkailu- ja extremematkailu	7
2.5	Niche-matkailu	9
2.6	Leijalautailu	10
2.7	Leijalautailu osana lautailu-urheilua	11
3	TULEVAISUUDEN MATKAILU	13
3.1	Ilmastonmuutos ja muuttuva väestörakenne	13
3.2	Tulevaisuuden matkailijan motiivit	14
3.3	Tulevaisuuden liikuntamatkailu	15
4	MATKAILUN TUOTEKEHITYS	17
4.1	Kehityksen lähtökohdat ja haasteet	17
4.2	Tuotekehityksen tulevaisuuden teemat	18
4.3	Elämys osana matkailutuotetta	19
4.4	VIIMAn nykyinen tuotevalikoima	20
5	HAASTATTELUTUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
5.1	Laadullinen tutkimus tiedonhankinnan lähtökohtana	22
5.2	Haastatteluiden kulku	24
6	HAASTATTELUIDEN TULOKSET	26
6.1	Leijalautailun tulevaisuuden uhat ja mahdollisuudet	26
6.2	Leijalautailuasiakkaan tarpeet	28
6.3	Miten VIIMA kiteboarding vastaa asiakastarpeisiin?	30
7	YHTEENVETO	32
7.1	Johtopäätökset	32
7.2	Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimusehdotukset	35

7.3	Oma oppiminen opinnäytetyöprosessin aikana	36
	LÄHTEET	38
	LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on tulevaisuuden leijalautailu, leijalautailumatkailijan tarpeiden kartoittaminen sekä se, vastaako toimeksiantaja näihin tarpeisiin. Johdannon aikana kerron, miten työn aiheen rajausta tapahtui, esittelen toimeksiantajan sekä tutkimusogelmat ja viimeiseksi selvitän opinnäytetyön rakennetta ja kulkua sekä muutaman opinnäytetyön ongelmallisen käsitteen.

1.1 Aiheen rajausta ja opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyöni aiheen valinnan lähtökohtana olivat ammattiopintoni ja valitsemani suuntautumisvaihtoehto, liikuntamatkailu. Alusta asti olin varma, että opinnäytetyöni tulisi liittymään tähän osa-alueeseen, mutta yksityiskohdat ja toimeksiantaja olivat vielä epävarmoja. Leijasurffausta valikoitui työni keskeiseksi teemaksi leijasurffaustyrityksessä Tarifalla suorittamani kolmen kuukauden syventävän työharjoittelun jälkeen. Pääsin osaksi aivan uudenlaista maailmaa ja uuden lajin pariin, mikä innosti minua kirjoittamaan aiheesta. Tästä syystä päädyin ottamaan yhteyttä VIIMA Kiteboarding-nimiseen yritykseen, josta tuli positiivinen vastaus.

Opinnäytetyöni tietoperustassa lähdän liikkeelle teemamatkailun käsitteen avaamisesta, jonka jälkeen painotan aihetta liikuntamatkailun ja seikkailumatkailun puolelle. Leijalautailua ja siihen liittyvää matkailua tarkastelen näiden kahden osa-alueen niche-markkinoina. Kuvailen leijalautailua lajina oman kokemukseni pohjalta, jonka jälkeen otan myös esille leijalautailun aseman muihin lautailulajeihin nähden. Tämän jälkeen siirryn tulevaisuuden näkymien kartoittamiseen matkailun alalla tulevaisuuden matkailuvisioiden, matkailijoiden motiiveihin perehtyen sekä liikuntamatkailun tulevaisuuden näkymiä avaten. Tietoperustan viimeisenä osiona on tuotekehitys matkailun alalla, jossa lähdän liikkeelle kehityksen tärkeyden ja haasteiden aihealueista ja esittelen myös tuotekehityksen tulevaisuuden teemoja sekä elämystä osana matkailutuotteiden kehitystä.

Työni tietoperustassa esiintyy kolme ongelmallista käsitettä. Ensimmäise-

nä on niche tourism, mikä viittaa hyvin pienelle kohderyhmälle suunnattuun ja räätälöityyn matkailupalveluun. Termi niche on ongelmallinen kääntää, joten viitataan siihen niche-matkailuna sekä niche-markkinoina. Toisena on jännittävästä aktiviteetista saatava adrenaliinipurkaus ja voimakas tunne-elämys, josta englanninkielinen ilmaisu on rush. Termi ei käänny suomeksi, joten tässä opinnäytetyössä käytän nimitystä rush-elämys. Kolmas vaikea termi on leijalautailun sanastoa. Harrastajat käyttävät leijalautailuun käytetystä ja siihen hyvin sopivasta rannasta termiä spotti (englanniksi spot). Käytän työssäni spotti-termiä viitatessani siis juuri tällaiseen rantaan, enkä esimerkiksi termiä leijalautailukohde, joka voi puolestaan viitata esimerkiksi suurempaan alueeseen, kuten Helsinki tai Hvide Sande, missä on useita harrastusspotteja.

Työni tutkimuksellinen osuus koostuu laadullisen tutkimuksen ja käyttämäni puolistrukturoidun haastattelun selittämisestä ja perusteluista, miksi valitsin tämän tutkimusmenetelmän. Lisäksi kerron haastateltavien etsinnästä, haastatteluiden olosuhteista, tavoista ja itse haastateltavista. Haastatteluiden tulokset käyn läpi jokaisen tutkimuskysymyksen pohjalta omisssa alaluvuissaan. Tulosten jälkeen kokoon vielä työn yhteenvetoon tutkimuksen johtopäätökset, arvioinnin sekä jatkotutkimusehdotukset.

1.2 Tutkimusongelmat ja -menetelmä

Opinnäytetyöni on tutkimuksellinen ja toimeksiantajan ehdotuksesta aiheena on tulevaisuuden leijasurffauksen ja leijahiihdon näkymien selvittäminen sekä muuttuvat asiakastarpeet. Tavoitteenani on selvittää millaisia muuttuvia tarpeita leijahiihdon ja leijasurffauksen harrastajilla on ja tulee olemaan sekä sopiiko VIIMAn tuotevalikoima yhteen tulevaisuuden näkymien ja asiakastarpeiden kanssa. Tutkimus tulee olemaan laadullinen ja tutkimusmenetelmänä aion käyttää haastattelua. Tutkimuskysymykset ovat seuraavat: Millaisia uhkia ja mahdollisuuksia leijalautailulla on tulevaisuudessa? Millaisia tarpeita leijalautailusta kiinnostuneilla matkailijoilla on ja voi olla nyt ja tulevaisuudessa? Miten VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin tuotevalikoimallaan ja mitkä ovat kehityskohteet?

Tutkimus on toimeksiantajalle tärkeä ja hyödyllinen, koska leijalautailu lajina muuttuu koko ajan kysytyimmäksi ja uusien innokkaiden harrastajien määrä kasvaa. Myös kilpailu saman alan yritysten kesellä voimistuu. Mikäli VIIMA kiteboarding ei onnistu vastaamaan tulevaisuuden asiakastarpeisiin kehittämällä tuotevalikoimaansa, voi se menettää asiakkaita.

1.3 Toimeksiantajan esittely

VIIMA kiteboarding tarjoaa leijasurffaus- ja leijahiihto-opetusta kaiken tasoille alkeiskursseista tekniikkatunteihin. Toimipaikkana on kesän aikana Tanskan länsirannikolla sijaitseva Hvide Sande, missä olosuhteet leijasurffaukselle ovat ihanteelliset. Leijalautauspotteja löytyy jokaiselle tuulen suunnalle ja oppimista helpottaa matala sisälahti, missä vesi on tasaista ja ruuhkaa ei ole edes kesäkuukausina. Talvella puolestaan opetuspaikkoina Suomessa toimivat Helsinki ja Ylläs. (VIIMA kiteboarding 2014.)

VIIMAn opettajat ovat suorittaneet koulun oman opettajavalmennuksen ja osa on myös hankkinut IKOn (International Kiteboarding Organization) opettajakoulutuksen ja ovat päteviä ohjaamaan ja kouluttamaan lajin uusia tulokkaita. VIIMAn oman koulutuksen käynyt opettaja on koulutettu vetämään mielenkiintoisia kursseja oppilaslähtöisesti ja kannustavassa ympäristössä turvallisuutta unohtamatta. Jokaisella kurssilla opetus on tehokasta ja tavoitteena on itsenäisten, huomioonottavien ja tyytyväisten uusien leijasurffaajaharrastajien tuottaminen. (VIIMA kiteboarding 2014.)

2 LIIKUNTA- JA SEIKKAILUMATKAILU OSANA TEEMAMATKAILUA

Tämä kappale käsittelee teemamatkailua. Aluksi perehdytään teemamatkailuun käsitteenä, jonka jälkeen paneudutaan sen osa-alueisiin, erityisesti liikuntamatkailuun sekä seikkailumatkailuun. Näiden molempien osa-alueiden kentästä on vielä mahdollista löytää pienempiä niche-matkailun osa-alueita, joista yksi on leijalautailu. Lopuksi selvitetään, mitä leijalautailu on ja tarkastellaan leijalautailua osana muita lautailu-urheilulajeja.

2.1 Teemamatkailu

Teemamatkailu (englanniksi special interest tourism) voidaan määritellä räätälöityjen ja kokemuksellisten vapaa-ajan palveluiden tarjontana, jotka ovat syntyneet yksilöiden tai ryhmien ilmaisemien erityisten ja tarkoin määriteltyjen kiinnostuksen kohteiden pohjalta. Teemamatkailija valitsee palvelun tyydyttääkseen tietyn halun tai tarpeen. Teemamatkailun tuotteet ja palvelut onkin suunniteltu vastaamaan pienen kohderyhmän tarkasti määriteltyihin tarpeisiin laajamittaisen yleisön sijaan. (Douglas, Douglas & Derret 2001, 3.)

Teemamatkailun markkinat pitävät sisällään erilaisia pienempiä matkailuteemoja, jotka ovat ajan mittaan kasvattaneet suosiotaan. Tällaisia teemamatkailun osa-alueita kutsutaan niche-markkinoiksi, joita voidaan nimitä lähes rajaton määrä. Kuitenkin toisista niche-markkinoista on tullut toisia suosituimpia ja kestävämpiä. Esimerkiksi liikunta- ja seikkailumatkailu ovat lunastaneet hyvin pysyvän paikan osana teemamatkailua. (Kruja & Gjyrezi 2011.)

Matkailijoiden vapaa-ajan käyttö on muuttunut ja monet suosivat nykyään lyhyitä matkoja, mutta ovat valmiita käyttämään enemmän rahaa. Tämä on johtanut intensiivisiä lyhyitä kokemuksia tarjoavien matkailupalveluiden yleistymiseen. (Douglas ym. 2001, 7.) Teemamatkailija etsiikin matkalleen kohdetta, joka on ympäristöllisesti ja kulttuurisesti monipuolinen, mutta kuitenkin rauhallinen. Teemamatkailijat ovat luonteenomaisesti seikkailullisia, tiedonhaluisia ja haluavat jakaa elämyksiä toisten kanssa. He nauttivat

luonnonläheisistä aktiviteeteista, joiden aikana on mahdollisuus oppia sekä tuntea onnistumista itsensä ylittämistä. (Kruja ym. 2011.) Liikuntamatkailijan ja leijalautailijan profiloimiseen keskitytään lisää liikuntamatkailun osion jälkeen.

2.2 Liikuntamatkailu

Liikuntamatkailu on käsitteenä hyvin laaja ja monet aiheesta kirjoittaneet ovat määritelleet sen hieman eri tavoin. Avataan ensin käsitettä yleisellä tasolla ja tarkastellaan liikuntamatkailun eri muotoja, minkä jälkeen painotetaan aihetta liikuntamatkailuun, jossa matkan tarkoituksena on ottaa osaa liikunnalliseen aktiviteettiin.

Gibsonin, Attlen ja Yiannakis (1997) mukaan liikuntamatkailu on mahdollista määritellä pääpiirteissään matkustamiseksi pois ensisijaisesta asuinpaikasta, jotta voisi ottaa osaa urheilulliseen aktiviteettiin hovin tai kilpailun merkeissä, pääsisi osallistumaan urheilutapahtumaan tai vierailukseen urheilukohteessa, kuten urheiluareenalla (Hudson 2003, 2). Standeven sekä De Knop (1999, 12) ovat samoilla linjoilla määritellesään liikuntamatkailuun kaikki aktiivisen tai passiivisen liikunta-aktiviteetin muodot, joita varten matkustetaan pois kotoa tai työpaikkakunnalta, ja joihin osallistutaan ei-kaupallisissa tai business tarkoituksessa.

Ross (2001, 3) on puolestaan tunnistanut kolme erilaista liikuntamatkailutyyppiä: urheilutapahtumamatkailun, aktiivisen liikuntamatkailun sekä nostalgisen liikuntamatkailun. Urheilutapahtumamatkailuun hän lukee kaiken suurista ja kansainvälisistä tapahtumista, kuten olympialaisista, aina harrastelijaurheilijoiden tapahtumiin. Aktiiviseen liikuntamatkailuun puolestaan kuuluvat ne, jotka matkustavat urheillakseen näissä tapahtumissa tai vaihtoehtoisesti matkustavat ottaakseen osaa liikunnallisiin aktiviteetteihin vapaa-ajan viettoon. Nostalgisen liikuntamatkailun tarkoituksena on vieraila kuuluisissa urheiluhalleissa, -areenoilla ja muissa nähtävyyksissä. Tässä opinnäytetyössä keskitytään liikuntamatkailuun, jossa matkan motiivina on ottaa osaa liikunnalliseen aktiviteettiin.

Aktiivinen liikuntamatkailu voidaan jakaa kahteen ryhmään. Puhutaan liikuntamatkailusta, jossa matkan päätarkoitus on ottaa osaa urheilulliseen aktiviteettiin sekä liikuntamatkailusta, jossa urheilun osuus matkasta on satunnaista eikä se ole pääaikeus. Keskitytään tarkemmin ensimmäisenä mainittuun. Matkailun päätarkoituksen ollessa urheilu, on mahdollista, että matkailijalla on mielessä osallistuminen yhteen ja valittuun urheilumuotoon tai vaihtoehtoisesti osan ottaminen moneen eri lajiin saman matkan aikana. Hiihto ja laskettelu ovat pitkään olleet suosituimmat lajit, joiden perässä liikuntamatkailijat matkustavat. Talviurheilun markkinat ovat kasvaneet rajusti, ja lomapaketteja löytyy jokaiseen makuun ja budjettiin. Yhden urheilumuodon valitseminen matkan tarkoitukseksi on muuttunut suosituimmaksi, ja hiihtomatkojen ja -pakettien mallia onkin viimeisten vuosien aikana alettu soveltaa myös muihin lajeihin. (Standeven & De Knop 1999, 88-89.)

Urheilu on todistetusti ollut jo hyvin pitkään matkustamiseen ja matkailuun kannustava tekijä. Se on luonteva osa monia kulttuureita, minkä takia liikuntamatkailu koetaan synnynnäisten tai opittujen tarpeiden tyydyttämisenä. (Hudson 2003, 48.) Monet tekijät ovat myös edesauttaneet liikuntamatkailun suosion nousua. Etenkin länsimaissa taloudellisen tilanteen muuttuminen lähihistorian aikana on lisännyt yksilöiden vapaa-aikaa ja käytettävissä olevaa rahamäärää ja kannustanut heitä liikuntamatkailuun. Työssä vietetyt tunnit ovat vähentyneet merkittävästi viimeisen vuosisadan aikana, ja lomien määrä on ollut nousussa. Myös uusilla teknologisilla keksinnöillä on ollut merkittävä vaikutus liikuntamatkailun suosioon. Lentoliikenne yltää yhä laajemmalle, majoituspaikat lisääntyvät sen mukana, ja urheiluvälineiden tuotannossa on tapahtunut merkittäviä innovaatioita, minkä takia matkailun ja urheilun suosio ovat kasvaneet. Parempi tavoitettavuus, laajentunut saatavuus ja osallistumisen helppous ovat uuden teknologian ansiosta liikuntamatkailun vetovoimatekijöitä. (Ross 2001, 4-5.)

2.3 Liikuntamatkailijan profiili

Aktiivisen liikuntamatkailijan profiili on muuttuvainen, mutta joitakin yleisiä piirteitä voidaan listata puhuttaessa tyypillisestä urheiluun osaaottavasta matkailijasta. Hän on todennäköisesti hyvin toimeentuleva, korkeakoulutettu ja useammin mies kuin nainen. Hän on valmis matkustamaan pitkiäkin matkoja voidakseen ottaa osaa lempiurheilulajiinsa. On hyvin todennäköistä, että aktiivinen liikuntamatkailija tekee elämänsä aikana toistuvasti reissuja ja jatkaa liikunnan parissa matkustamista pitkälle eläkeikään asti. (Ross 2001, 9.)

Kuten aikaisemmin todettiin, leijalautailu on lajina suhteellisen uusi sekä tuntematon. Yleinen mielikuva leijasurffaajasta on holtittomasti käyttäytyvä nuori aikuinen, joka käyttää varansa ja elämänsä vaarallisen urheilun parissa. Todellisuus on kuitenkin melko toisenlainen. Leijalautailuvarusteissa on hyvät turvallisuusominaisuudet ja ne ovat arvokkaita, minkä takia laji on suosittu vähän parempituloisten ja varovaisuudessaan vastuullisten keskuudessa. (Buckley 2010, 182.)

Leijalautailuun ja sen harrastajiin liittyviä tutkimuksia on tehty hyvin vähän, minkä takia varsinaista tietoa esimerkiksi harrastajien iästä ja sukupuolijakaumasta ei ole. Kokemuksen pohjalta todettakoon kuitenkin, että leijalautailija on stereotyyppisen liikuntamatkailijan tapaan useammin mies kuin nainen. Iältään leijalautailukursseille osallistuva matkailija on yleensä 30 tai yli ja hän on suhteellisen hyvin toimeentuleva.

2.4 Seikkailu- ja extremematkailu

Seikkailumatkailun käsite pitää sisällään hyvin monen näköistä liikunnallista ja ei-liikunnallista aktiviteettia. Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin enemmän seikkailuun liikunnallisten aktiviteettien parissa, mihin leijalautailukin lukeutuu.

Seikkailumatkailun katsotaan yhdistävän matkustamisen, liikunnan ja ulkoilma-aktiviteetin. Termi ei kuitenkaan ole yksiselitteinen ja esimerkiksi Price (1978) argumentoi, että mitään suunniteltua ulkoilma-aktiviteettia ei

voi kutsua seikkailuksi, koska seikkailussa hänen mielestään keskeisintä on epävarmuus lopputuloksesta. (Hudson 2002, 203-206 mukaan.) Seikkailu terminä tuo mieleen jännitystä, adrenaliinia, haasteita ja jopa pelkoa-kin sisältävän aktiviteetin, jossa mahdollisuutena on voittaa itsensä (Swarbrooke, Beard, Leckie & Pomfret 2003, 7). Seikkailumatkailun ja extreme-matkailun ero on niin ikään häilyvä. Toisille extreme tarkoittaa kaikkea lumilautailusta benji-hyppyyn, kun taas toisille vasta haiden seassa sukeltaminen on extremeä. Vähemmän riskejä sisältävät lajit luetaan usein seikkailuksi ja enemmän riskejä sisältävät extremeksi. (Weihenmüller & Jentsch, Papathanassiksen 2011, 84 mukaan.)

Seikkailumatkailu ja seikkailu-urheilu eivät välttämättä koostu vain tietyistä lajeista, vaan samat lajit voivat lukeutua sekä seikkailullisiksi että ei-seikkailullisiksi. Vaikeammissa tai vaativissa olosuhteissa suorittaminen ja riskin läsnäolo tuovat lajiin enemmän seikkailullisuutta. Seikkailulle ominaista on myös, että se tuo miellyttävää jännityksen tunnetta ja tarjoaa tärkeän vastakohtan jokapäiväisille rutiineille. (Weiler ja Hall 1992, Standevenin ja De Knopin 1999, 94 mukaan.)

Seikkailumatkailijan motiivien ymmärtäminen on tärkeää matkailun alalla sekä ihmisten käyttäytymisen ymmärtämisen näkökulmasta että maailmanlaajuisen tuotannon kannalta. Seikkailumatkailijat sijoittavat varojaan aktiviteetteihin, eivätkä saa rahoilleen materiaalista vastinetta. Mikä siis ajaa matkailijan seikkailuaktiviteettien pariin? Buckleyn (2011) mukaan matkailijan motivaationa on lajista ja sen jännityksestä syntyvä rush, joka on henkilön tuntema hyvin voimakas ja tunteellinen kokemus, jossa yhdistyvät jännittävä tunne-elämys (englanniksi thrill) sekä kohonnut adrenaliinin tuotanto. Rush-elämys on addiktoiva kokemus ja henkilö, joka on sen kerran kokenut, yrittää todennäköisesti saada saman tunteen aikaiseksi uudelleen. Kuitenkin samaa lajia toistettaessa taidot kasvavat, ja lajin harrastaminen samalla tasolla ei enää tuota samanlaista rush-elämystä kuin alussa. Tällöin seikkailumatkailija saattaa etsiä sitä saman lajin parista lisäämällä vaikeusastetta muuttamalla olosuhteita vaikeammiksi tai matkustamalla uuteen ja ennalta tuntemattomaan paikkaan harrastamaan lajia.

2.5 Niche-matkailu

Englanninkielinen termi ”Niche tourism” käsitteenä viittaa usein massaturismin vastakohtana pidettyyn monimuotoiseen matkailuun. Siinä missä kohdepäälliköt käyttävät massaturismia työkalunaan saadakseen aikaan taloudellista kehitystä, tarjoaa niche-matkailu enemmän mahdollisuuksia kestävämpään ja vähemmän vahingoittavaan matkailuun. Niche-matkailu tarjoaa enemmän merkityksellisiä elämyksiä, joista matkailijat ovat valmiita maksamaan. (Robinson & Novelli, Novellin 2005, 1 mukaan.) Se viittaa tiettyyn matkailutuotteeseen, jota voidaan räätälöidä vastaamaan tietyn yleisön tai hyvin pienen markkinasegmentin tarpeisiin. Niche-matkailu auttaa kohdetta erottumaan luomalla kuvan erilaisuudesta ja pärjäämään matkailun alan kiristyvän kilpailun alla. (Ali-Knight 2011.)

Niche-matkailu voidaan jakaa useaan eri osa-alueeseen (macro-niches), jotka puolestaan voidaan jakaa edelleen yhä pienempiin alueisiin (micro-niches). Kasvava liikuntamatkailun kenttä on yksi esimerkki niche-matkailusta. Käsitteenä se on kuitenkin hyvin laaja ja se voidaan esimerkiksi jakaa vielä edelleen urheilutapahtumamatkailuun, aktiiviseen liikuntamatkailuun sekä nostalgiseen liikuntamatkailuun. (Novelli 2005, 168.) Leijalautailu ja siihen liittyvä matkailu ovat hyvä esimerkki pienelle kohde-ryhmälle suunnatuista niche-palveluista liikuntamatkailun ja seikkailumatkailun kenttien sisällä.

Viime vuosina enemmän esille on vielä noussut korostetusti juurikin seikkailumatkailun markkinat. Kiinnostus aktiviteettimatkailuun on noussut, mikä on johtanut eri puolille erikoistuneiden yksiköiden pääsyn nyt jo hyvin kukoistaville markkinoille. Aktiviteetilähtöinen matkailu pitää sisällään todella suuren määrän erilaisia yksiköitä, joista yksi on seikkailumatkailuun lukeutuvat kokemukset. Seikkailu voi olla kuitenkin vaikea määritellä, ja seikkailullisen tuotteen hallitseminen ei ole aivan yksinkertaista, sillä yksilön kokema seikkailullisuus ei ole kaikilla samanlainen, vaan oma käsitys riskistä ja aikaisemmat elämänkokemukset vaikuttavat seikkailukokemukseen. Seikkailulliseen aktiviteettiin liittyy myös riskejä ja joskus osallistujalle henkilölle voi aiheutua eriasteista vahinkoa. Riskienhallinnan voidaankin

sanoa olevan yksi haasteellisimmista asioista seikkailuyrityksen toiminnassa, ja menetys vaatii vahvan valmistautumisen odotettuihin ja odottamattomiin ongelmiin. (Novelli 2005, 201-208.)

2.6 Leijalautailu

Leijalautailun ja leijahiihdon lähtökohtana on liikkua vedessä tai lumella tuulen ja suuren leijan tuottaman voiman avulla. Leijan koko vaihtelee vain parimetrisestä leijasta aina noin 20 metrisiin leijoihin riippuen tuulen voimakkuudesta ja ajajan koosta. Leija kiinnittyy ajajaan keskivartalon trapetsin avulla, jonne leijan suurin vetovoima kohdistuu. Käsissä olevan puomin avulla leijaa pystytään ohjaamaan haluttuun suuntaan ja tuuli-ikkunan suurimmille vetovoima-alueille. Vedessä käytössä on joko twintip-lauta, joka muistuttaa lumilautaa tai surffilautaa muistuttava surfkite-lauta siteillä tai ilman. Lumella saman asian ajaa joko lumilauta tai esimerkiksi laskettelusukset.

Leijasurffaus voi yksinkertaisimmillaan olla vain siirtymistä paikasta toiseen ja matkan taittamista. Lajista saa kuitenkin vauhdikkaan ja adrenaliinia pursuavan erilaisten hyppyjen ja freestyle-temppujen avulla. Myös aallot ja rajut tuuliolosuhteet luovat lajille aivan uuden ulottuvuuden.

Leijalautailun ja leijahiihdon parissa rush-elämys on helposti saavutettavissa. Ensimmäisenä leijan lennätyksen oppiminen ja sen voiman hallitseminen saavat aikaan tämän tunteen. Ensimmäisen kerran seisomaan nouseminen laudalla saa aikaan uskomattoman onnistumisen riemun, jota on vaikea kuvailla millään muulla sanalla kuin rush. Taitojen kehittyessä oppii säätämään vauhtia ja ajamaan ylätuuleen, vaihtamaan ajosuuntaa sekä hyppäämään. Kehitys tapahtuu yllättävän nopeasti, mikä koukuttaa lajista saatavaan rush-elämykseen. Kehittyneemmät harrastajat pystyvät kokemaan tällaista tunnetta opetellessaan uusia temppuja, tutustuessaan uusiin leijalautailuspotteihin ja erilaisiin tuuliolosuhteisiin. Kovassa tuulessa leijalautailu täyttää hyvinkin extremeurheilun käsitteen.

2.7 Leijalautailu osana lautailu-urheilua

Lautailu-urheilulajeihin luetaan pääsääntöisesti lumilautailu, surffaas, purjelautailu, leijalautailu, rullalautailu sekä wakeboarding. Lajit ovat vahvasti riippuvaisia laadukkaista varusteista ja teknologian ja suunnittelun kehittyminen ovat johtaneet lajien merkityksellisyyden kasvuun matkailualalla. Lajeille ja niiden markkinoille on tyypillistä, että suuri osa harrastajista keskittyy lähialueiden ja kotimaansa matkailuun etsiessään harrastamiseen sopivaa paikkaa, kun taas pienempi osa tekee kansainvälisiä matkoja. Leijalautailijat hakevat matkustuskohteiltaan vakaata ja jatkuvaa tuulta sekä tyylisuunnasta riippuen hyviä aaltoja tai tasaista vettä. Näiden elementtien löytämiseksi harrastaja on valmis maksamaan ja matkustamaan tarvittaessa pitkällekin. (Buckley 2010, 179-188.)

Lumilautailu ja surffaas ovat jo pitkän aikaa olleet suosittuja ja lajien ympärille on rakennettu paljon erilaisia matkailutuotteita. Suuria lomakeskuksia on rakennettu ympäri maailmaa hyvien lumien ja rinteiden äärelle ja erilaiset surffikiertomatkat bussilla tai laivalla ovat yleistyneet. Leijalautailun ja purjelautailun kohdalla markkinat ovat huomattavasti kehittymättömämmät. Lajit ovat kohtuullisen uusia, ja niiden harrastaminen vaatii suhteellisen kalliit varusteet. Ympäri maailmaa on kuitenkin jo noussut useita hyvistä tuulista tunnettuja kohteita leija- ja purjelautailijoiden suosikeiksi. Leijalautailu on jopa syrjäyttänyt purjelautailun suosiossaan esimerkiksi siitä syystä, että tarvittavat varusteet on helpompi pakata ja kuljettaa. (Buckley 2010, 189-190.) Myös wakeboarding, missä liikutaan laudalla vedessä veneen tai sähköisesti toimivan kaapelin perässä, on kasvattanut suosiotaan nopeasti niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa (Suomen vesihiihtourheilu ry 2015). Näiden lajien markkinat ovat kuitenkin kokonaisuudessaan vielä melko pienet (Buckley 2010, 190).

Viimeisen kahden tai kolmen vuosikymmenen aikana lautailu-urheilulajit ovat kasvattaneet suosiotaan nopeasti ja nykyään voidaan jo puhua multimiljardibisneksestä. Lajien ympärille on rakentunut kansainvälisesti toimiva toimiala, asiantuntevaa varustekehitystä ja – valmistusta sekä maailmanlaajuisia kilpailuja ammattilaisurheilijoihin. Lautailu-urheilut ovat syr-

jäyttäneet muita valtavirran ulkoilulajeja ja ne ovat yhä enemmän siirtymässä parempituloisten ja vähän vapaa-aikaa omaavien matkailijoiden suosioon, eivätkä enää houkuta vain ajan kanssa ja pienemmällä budjetilla liikkeellä olevia matkailijoita. On todennäköistä, että suosion kasvu jatkuu tulevaisuudessa ja lajit tulevat kehittymään edelleen myös kokonaan uusien lautoilulajien tullessa markkinoille. (Buckley 2010, 197-198.)

3 TULEVAISUUDEN MATKAILU

Nykyajan elämä ja sen eri osa-alueet muuttuvat tällä hetkellä kovaa vauhtia, mikä tekee keskipitkän ja pitkän aikavälin matkailun ennustamisen hyvin vaikeaksi. Varmaksi voidaan kuitenkin ennustaa, että teknologian kehitys tulee myös tulevaisuudessa mullistamaan matkailun toimialaa ja tuomaan uusia haasteita. Matkailun kaikki osa-alueet tulevat järjestymään uudelleen. Näiden muutosten luonnetta, vaikutusta ja aikaa on kuitenkin hankala ennustaa tarkalleen. (Weaver & Lawton 2010, 72.)

Kuten edellä todettiin, tulevaisuuden matkailua on vaikea ennustaa. Tässä luvussa lähdetään kuitenkin avaamaan aihetta ensin matkailualan muutumisen näkökulmasta ilmastonmuutoksen vaikuttaessa ja maailman väkiluvun kasvaessa. Lisäksi keskitytään tulevaisuuden matkailijan motiivin kuvaamiseen sekä liikuntamatkailun tulevaisuudennäkymien kartoittamiseen.

3.1 Ilmastonmuutos ja muuttuva väestörakenne

Halpalentoyhtiöt ovat kovaa vauhtia ajamassa pakettimatkojen suosiota alas. Edullinen lentomatkestaminen on myös johtanut siihen, että monet matkailijat kiirehtivät kohteesta toiseen kiertäen pikaisesti ja ottaen kuvat pakollisista nähtävyyksistä. Todennäköisesti lentomatkestaminen kuitenkin tulee tulevaisuudessa olemaan kalliimpaa esimerkiksi polttoaineen hinnan tai verotuksen noustessa sekä päästörajoitusten tullessa voimaan. Tällöin matkailija tulee siirtämään katseensa kohteen sijaan matkestamisen syyhyn ja matkestustapaan. Paikallista erilaisuutta, erityispiirteitä ja yksityiskohtia opitaan arvostamaan ja kaukomaiden sijaan katseet kääntyvät lähi-alueiden eksotiikan uudelleenlöytämiseen. (Francis 2015.)

Ilmastonmuutos on tulevaisuuden kannalta hyvin tärkeä tekijä, joka tulee ottaa huomioon. Jo tällä hetkellä ilmastonmuutos aiheuttaa uudenlaisia sääilmiöitä. On mahdollista, että tulevaisuudessa monien matkailualan yritysten on siirrettävä keskittymisensä muualle sääolosuhteiden muuttuessa. Talviurheilulajit ovat uhattuna vähälumisten talvien yleistyessä.

(Francis 2015.) Leijalautailussa oleellista on myös suhteellisen voimakas tuuli, mikä niin ikään on uhattuna ilmastonmuutoksen voimistuessa. Tuuli muodostuu lämpötilaerojen ansiosta, ja napapiirin alueiden lämmitessä nopeammin kuin päiväntasaajan alue, ei aikaisemmin tunnettuja voimakkaita tuulia pääse tulevaisuudessa enää syntymään. (Conservation 2014.) On mahdollista, että tulevaisuudessa eri puolilla maailmaa ääriolosuhteet, kuten kohoava merenpinta, metsäpalot, kuivuus, helleaallot, lyhyet talvet ja muuttuva sademäärä muokkaavat matkailua aivan uuteen uskoon. Pohjois-Euroopassa lämpötilat tulevat todennäköisesti kohoamaan, mikä saattaa houkuttaa nykyistä useampia matkailijoita valitsemaan Pohjoismaat matkustuskohteeksi. (Forum for the future 2009.)

Ilmastonmuutoksen ohella myös monet muut tekijät tulevat vaikuttamaan siihen, millaista matkailu on tulevaisuudessa. Maailman väestömäärä kasvaa kovaa vauhtia ja on ennustettu, että 2020-luvulla väkiluku saavuttaa 8 miljardin rajan. Keskiluokka kehittyvissä maissa kasvaa, mikä voi dramaattisesti muokata uudelleen maailman matkailijavirtoja ja aiheuttaa suuria haasteita ympäristölle ja matkailuliikenteelle. Lisäksi väestön kasvaessa on syytä olettaa resurssien kallistuvan. Esimerkiksi ruoka, rakennusmateriaalit ja energia tulevat olemaan kortilla, eikä näiden tuotanto todennäköisesti tule pysymään väestönkasvun vauhdissa. Myös poliittinen epävakaus ja alueellisten konfliktien sekä terrorismin lisääntyminen voivat olla seurauksia nopealle väkiluvun kasvulle. (Forum for the future 2009.)

3.2 Tulevaisuuden matkailijan motiivit

Yeoman (2008, 35-36) on listannut tulevaisuuden matkailijan valintoja ja matkustusmotivaatiota kuvaavat trendit. Ensimmäisenä voisi mainita huolen terveydestä ja turvallisuudesta, joka johtaa riskien ottamisen välttelyyn ja epävakaiden kohteiden välttelyyn. Myös Maailman matkailujärjestö (UNWTO) sekä Euroopan matkailukomissio (ETC) kertovat kohteen turvallisuuden olevan avaintekijä matkustus päätöstä tehtäessä (UNWTO & ETC 2011).

Toiseksi Yeoman (2008, 35-36) nimeää väestön rakenteen muuttumisen vaikutukset matkailijoiden päätöksen tekoon. Ikääntyvän väestön määrä monissa maissa kasvaa, avioeroluvut nousevat ja uusioperheet ovat yhä yleisempiä sekä perheen perustaminen aloitetaan myöhemmin. Tulevaisuudessa painopiste tulee enenevässä määrin olemaan kaikille sukupolville sopivien matkojen kysynnässä.

Matkakohteiden ja matkailutuotteiden tulee myös edustaa jotain, johon matkailija voi samaistua. Erilaiset brändit tulevat olemaan työkaluja luottaessa eroja ja erityispiirteitä eri kohteiden välille. Teknologian jatkuva kehitys takaa, että tiedon saaminen ja matkan varaaminen tulevat olemaan helppoa ja vaihtoehtoja on paljon. Kuitenkin tulevaisuuden matkailija saamaan aikaan tulee tietoisemmaksi yhteiskunnallisista ja ympäristöllisistä ongelmista, mikä johtaa ristiriitaan omantunnon ja matkustamisen halun välillä. (Yeoman 2008, 36-37.)

Matkan järjestäjille ja kohteille haasteeksi muodostuu myös se, että kuluttajilla on yhä erilaisempia ja yksilöllisempiä kiinnostuksen kohteita, makuja ja vaatimuksia. Innovatiivisempi tuotekehitys ja erityisesti yksilön tarpeisiin muokkautuvuus nousevat korostetusti avaintekijöiksi. Tulevaisuudessa matkailija haluaa matkaltaan ja kohteeltaan yhä useammin autenttisuutta ja aitoutta. Luksuksen määritelmä on myös siirtymässä materialismiin keskittymisestä oman elämän rikastamiseen. Kohteet voivat sopeutua tähän erilaistumalla ja mukautumalla pienimmiksi niche-alueiksi, jossa yhdistyvät perinteinen ylellisyys sekä mahdollisuus toteuttaa itseään. (Yeoman 2008, 37-38.)

3.3 Tulevaisuuden liikuntamatkailu

Tulevaisuuden liikuntamatkailun ennustetaan pysyvän fyysisen aktiviteetin ja kulttuurisen kokemuksen yhdistelmänä, mitä se on myös tänä päivänä. Uusien urheilumuotojen syntyminen niin vesillä, maalla kuin ilmassa on todennäköistä, mutta todennäköisesti uudet lajit tulevat olemaan yhdistelmiä jo olemassa olevista lajeista. Odotettavissa on, että liikuntamatkailu leviää uusille alueille ja eri kulttuurisiin kohteisiin kuin missä sitä nykyään

pääasiassa on. Itä-Euroopan, Latinalaisen Amerikan, Afrikan ja Aasian osuuden liikuntamatkailua tarjoavista kohteista oletetaan kasvavan. (Standeven & De Knop 1999, 342.)

Tulevaisuudessa myös liikuntamatkailijoiden määrä tulee kasvamaan ja yhä erilaisemmat ihmiset kiinnostuvat siitä. Uudet matkailijat esimerkiksi Kiinasta, Intiasta, Venäjältä, Afrikasta ja Latinalaisesta Amerikasta osoittavat kiinnostusta urheilun ja matkailun yhdistämiseen, ja näin matkailun markkinat kasvavat ja liikuntamatkailijan henkilöprofiili muuttuu moniulotteisemmaksi. On odotettavissa, että yhä useammat keski-ikäiset ja vanhemmat löytävät tiensä liikuntamatkailun pariin, sillä tällä hetkellä vanhemmat sukupolvet ovat edeltäjiään aktiivisempia, ja heillä on käytössään entistä enemmän rahaa ja aikaa. Liikuntamatkailu koetaan myös hovin ja ajanvieton lisäksi terveyttä edistävänä asiana, mikä etenkin ikääntyvien keskuudessa tulee nousemaan tärkeäksi motivaatiotekijäksi. (Standeven & De Knop 1999, 343.)

Tulevaisuuden näkymät myös extremematkailulle ovat hyvät. Siitä ovat kiinnostuneet etenkin nuoret ihmiset, jotka haluavat kasvavassa määrin viettää aktiivilomia ja kyselevät yhä useammin extremelajien perään. Kysytyt lajit tulevat olemaan pääosin retkeilyä, patikointia ja vuorikiipeilyä, mutta myös erikoisemmat lajit kuten leijaurffaus ja wakeboarding kasvattavat suosiotaan. (Weihenmüller & Jentzsch, Papathanassiksen 2011, 85 mukaan.)

4 MATKAILUN TUOTEKEHITYS

Tuotekehitys on olennainen osa jokaista toimialaa, ja matkailun alan muuttuvien trendien ympäristössä sen tärkeys korostuu. Tässä luvussa suunnataan katseet matkailun alan tuotekehityksen lähtökohdille, syille ja haasteille. Tarkastellaan myös kehitykseen liittyviä teemoja tulevaisuuden näkökulmasta sekä elämyksellisyyttä osana matkailutuotetta.

4.1 Kehityksen lähtökohdat ja haasteet

Matkailun alan yrityksillä tuotekehitys lähtee yleensä liikkeelle asiakkaiden antamista parannusideoista tai yrittäjän omasta halusta kehittää palvelujaan ja toimintaansa. Suurimman osan ajasta tuotekehitys suuntautuu jo olemassa oleviin palveluihin ja tuotteisiin sekä niiden parantamiseen. Pienilläkin tyyli muutoksilla voidaan saada tarjottava tuote näyttämään hyvin erilaiselta asiakkaan silmissä. (Komppula & Boxberg 2002, 92-93.) Tuotekehityksessä on tärkeää kiinnittää huomiota yrityksen sisäisiin toimintatapoihin, asiakkaiden tapaan toimia sekä ympäristön erityispiirteisiin. (Lapin korkeakoulutusinstituutti 2010).

Alati muuttuva matkailun ala tuo haasteensa yrityksille ja tuotekehityksen tulisi olla jatkuvaa, jotta toimintaympäristön jatkuviin muutoksiin pystyttäisiin vastaamaan. Näin yritys ylläpitää ja parantaa tarjoamiensa tuotteiden laatua ja pysyy ajan hermolla. Tuotekehitystä tarvitaan, mikäli yrityksen tavoitteena on parantaa myyntiä, sillä pitkälle viety markkinointikaan ei yleensä johda samanlaiseen myynnin nousuun kuin uudistetut ja uusille kohderyhmille osoitetut tuotteet. Monet muutokset toimintaympäristössä pakottavat matkailuyrityksen tuotekehitykseen. Esimerkiksi markkinoiden tilanne on jatkuvasti muutoksessa, eikä yritys usein pysty vaikuttamaan näihin muutoksiin muuten kuin yrittämällä vastata parhaansa mukaan uudenlaiseen kysyntään. Kuluttajien ostotottumukset asettavat niin ikään haasteen yrittäjille, sillä muoti-ilmiöt tulevat ja menevät nopeaan tahtiin. Myös kova kilpailu saman alan yritysten välillä luo painetta tuotekehitykselle. (Komppula & Boxberg 2002, 94.)

Matkailualan yrityksen kehittämiseen tarvitaan jatkuvaa kehitystä henkilöstössä, investoinneissa (paikka, koneet, laitteet) sekä imagon parantamisessa ja verkostoitumisessa. Näiden jälkeen uusia tuotteita ja palveluita lähdetään miettimään palvelukonseptin kehittämisestä. Asiakkaiden arvot, tarpeet ja osallistuminen arvioidaan ja mietitään ydintuotteen sisältöä. Tämän jälkeen siirrytään palveluprosessin kehittämiseen, mikä tarkoittaa palvelumoduulin suunnittelua ja kehittämistä, tuotanto- ja kulutuskaavioita, alustavan tuotteen testaamista henkilökunnan parissa, taloudellista analyysiä ja näkyvän tuotteen kuvauksen luomista. Seuraava askel on testata tuotetta tai palvelua markkinoilla aluksi esitellen se ulkopuoliselle taholle ja tämän jälkeen testaamalla tuotetta konkreettisesti. Näiden vaiheiden jälkeen kehitys on valmis ja tuote esitellään markkinoille. Markkinoille tulon ja tuotteen kaupallistamisen jälkeen yrityksen tulee vielä tarkkailla uuden innovaation tuloksia ja tehdä arvioita sen toimivuudesta uusia tuotekehityskohteita silmällä pitäen. (Komppula & Boxberg 2002, 99.)

4.2 Tuotekehityksen tulevaisuuden teemat

Matkailun edistämiskeskus (MEK) määritteli vuonna 2013 vuoteen 2020 ulottuvat tuotekehitysteemat matkailun alalle Suomessa. Nämä teemat rakennettiin vetoamaan kohderyhmäksi valittuihin niin kutsuttuihin moderneihin humanisteihin, jotka ovat matkustaneet paljon eri puolilla maailmaa ja etsivät matkoiltaan elämyksiä, joilla kehittää itseään. He ovat kiinnostuneita irtautumaan arjesta toteuttamalla turvallisia seikkailuaktiviteetteja ja arvostavat hyvää elämänlaatua sekä vastuullisuutta. Matkojensa aikana modernit humanistit arvostavat kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä etsivät uusia kokemuksia. (TEM 2014.)

Vuoteen 2020 asti matkailun tuotekehityksessä strategisia teemoja Suomessa ovat hyvinvointi, kulttuuri, kesä ja talvituotteiden monipuolistaminen. Hyvinvointilomat, autenttisuus, metsä ja vesi elementtinä tulevat kasvattamaan suosiotaan. Kulttuurin piirissä puolestaan luontosuhteen arvostaminen, paikallisuus ja kulttuuriperintö sekä historia nousevat merkittäviksi. Vuodenaikojen merkitystä tuotekehityksen teemoissa korostetaan ke-

sän elementeillä luonnossa liikkeessa ja lihasvoimin tehtävien aktiviteettien parissa. Talvella puolestaan uudenlaiset talviaktiviteetit sekä lumi- ja jääosaaminen nähdään tärkeiksi osa-alueiksi. (TEM 2014.)

Kehitysteemojen painopistealueita ovat siis suomalaisuus ja paikallisuus, hiljaisuus sekä kulttuurin ja luonnon yhdistäminen. Matkailun alan kehittämisessä muita huomion arvoisia tekijöitä ovat vastuullisuus ja kestävän kehityksen periaatteet. Lisäksi esteettömyys, saavutettavuus, laatu ja turvallisuus ovat merkittäviä tuotekehitystä tehtäessä. Kohderyhmän tuntemuksella ja palvelumuotoilulla päästään helpommin haluttuihin tuloksiin. MEK pitää myös tärkeänä aitoutta ja yhteensopivuutta Suomen matkailumaakuvan kanssa matkailutuotteiden kehityksessä. (TEM 2014.)

4.3 Elämys osana matkailutuotetta

Matkailun alan markkinoinnissa yleistyi 1990-luvulla elämys-termin käyttö. Ohjelmopalveluiden ja luontomatkailun piirissä termi vakiintui hyvin olennaiseksi. Elämyksellä viitataan yleensä positiiviseen, voimakkaan vaikutuksen tekevään kokemukseen. Matkailuelämyksiä ei itsessään voida tuottaa, sillä elämys on jokaisen ihmisen subjektiivinen kokemus. Matkailualan yrityksillä on kuitenkin mahdollisuus luoda edellytykset elämyksen syntymiselle hiomalla palvelukonsepti, palveluprosessi sekä palvelujärjestelmä parhaaseen mahdolliseen muotoonsa. (Komppula & Boxberg 2002, 26-30.) Elämys on paljon mukavaa ja miellyttävää kokemusta laajempi käsite. Elämystuote on asiakaslähtöinen ja räälöitävissä oleva tuote, joka eroaa palvelutuotteesta omalaatuisen teeman, kokonaisvaltaisen suunnittelun, aitouden ja draamallisuuden keinoilla. (Lapin korkeakouluinstituutti 2010.) Erilaiset seikkailumatkailu- ja extremematkailutuotteet edustavat fyysisiä elämyksiä parhaimmillaan. (Komppula & Boxberg 2002, 26-30.)

Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus on käyttänyt elämystuotteen elementtien kuvaamiseen elämyskolmion mallia. Kolmio kuvaa elämystä kahdesta eri näkökulmasta, tuotteen elementtien ja asiakkaan kokemuksen näkökulmasta. Elämystuotteen elementteihin kuuluvat yksilöllisyys, aitous, tarina, moniaistisuus, kontrasti sekä vuorovaikutus. Tuotteen tulisi

olla ainutlaatuinen, asiakaslähtöisesti toteutettu sekä räätälöitävissä. Aiotutta tuotteelle tuo tuottajan paikallinen tuntemus ja se, että tuote on luonteva osa tarjoajan omaa identiteettiä. Tarinallinen tuote on täydellinen kokonaisuus, jossa elementit on sidottu taitavasti yhteen ja elämys voidaan kokea mahdollisimman monella aistilla. Elämyksen tunne syntyy erityisesti koettaessa jotain normaalista poikkeavaa, uutta ja jännittävää, minkä takia elämystuotteen tulisi olla kontrasti asiakkaan tavalliseen arkeen. Suuri osa asiakkaan elämyskokemusta ovat myös oppaan ja muiden asiakkaiden kanssa tehty vuorovaikutus. Yhteishenki ja yhteisöllisyyden tunne ovat olennainen osa vuorovaikutusta ja edesauttavat elämyksen synnyssä. (Tarssanen 2005, 8-12.)

Asiakkaalla on elämyksen synnyssä useita eri kokemuksen tasoja. Lähtökohtana on motivaation taso, jolla asiakkaan kiinnostus tuotetta kohtaan herätetään. Asiakkaalle muodostuu odotuksia ja halu toteuttaa itseään ja kokeilla tuotetta, joka pitää sisällään mahdollisimaan monta edellisessä kappaleessa luetelluista elämyksen elementeistä. Seuraavana asiakas fyysisesti havaitsee, kokee ja tiedostaa tuotteen aisteillaan. Extreme- ja seikkailuelämyksissä fyysisen tason tunteet kuuluvat tuotteeseen hyvin olennaisena osana. Tuotteen on myös tarjottava asiakkaalle oppimista ja mahdollisuutta kehittyä. Nämä otetaan vastaan älyllisellä tasolla, jossa asiakas myös muodostaa mielipiteensä tuotteesta. Näiden kolmen kokemuksen tason toteutuessa päästään emotionaaliselle tasolle, jossa varsinainen elämyksen kokeminen saavutetaan positiivisina tunnereaktioina. Ylin asiakkaan kokemuksen taso on henkinen taso, jossa voimakkaan emotionaalinen tunnereaktio saa asiakkaassa aikaan muutoksia fyysisessä olotilassa, mielentilassa tai jopa elämäntavassa. Asiakas kokee maailmankuvansa muuttuneen tai omaksuneensa itseensä jotain aivan uutta elämyksen kautta. (Tarssanen 2005, 12-14.)

4.4 VIIMAn nykyinen tuotevalikoima

Seuraavissa kappaleissa selvitetään VIIMA kiteboardingin erilaisia kurssi- ja palveluvalikoimia niin kesällä kuin talvellakin. Kaikilla VIIMAn kursseilla

kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen ja laadukkaaseen opetukseen. Ohjaajat ovat kokeneita ja kannustavia. VIIMAn nettisivuilta löytyy valikoima yrityksen tarjoamista palveluista ja siellä on myös mahdollista suoraan varata kursseja ja majoitusta. (VIIMA kiteboarding 2014.)

VIIMA kiteboarding tarjoaa tällä hetkellä leijasurffaus-kursseja kesäisin Tanskan Hvide Sandessa sekä leijahihtokursseja talvella Helsingissä ja Ylläksellä. Kesävalikoimaan kuuluu alkeiskurssi, jossa aloittelija oppii leijan ohjauksen, turvallisuusasiat sekä kaiken aina ensimmäisiin metreihin laudan päällä. Mahdollisuutena on ottaa lisätunteja alkeiskurssin jälkeen, tekniikkatunteja taitojen hiomiseen, videoanalyysitunteja sekä lumelta veteenkurssi leijahihtoa kokeilleille. Mahdollisuutena on myös erikseen oppia leijan käsittelyä rannalta käsin harjoitusleijalla tai tehosäädöllisellä leijalla. VIIMA järjestää myös kite campeja, jossa leijalautailun alkeet voi oppia hauskasti seitsemänpäiväisellä leirillä. Kurssien lisäksi Tanskassa on VIIMAn oma B&B, jossa on mahdollista yöpyä, BEST-varusteiden test center sekä varustevuokraamo. (VIIMA kiteboarding 2014.)

Talvivalikoimasta löytyy teoriailta, missä on mahdollista oppia perusteet ja turvallisuusasiat sisätiloissa, leijan lennätykseen ja turvallisuuteen perehdyttävä kurssi sekä peruskurssi, jossa asiakas pääsee suksille tai laudalle ja harjoittelemaan ajamista. Ajamisen alkeet osaaville on tarjolla varusteiden vuokrausmahdollisuus sekä sparraustreenit, joissa motivaatiota ja vinkkejä antaa kokenut lajin harrastaja. Lisäksi mahdollisuutena on osallistua opastetuille retkille joko Helsingin saaristoon tai Ylläksellä tuntureille. (VIIMA kiteboarding 2014.)

5 HAASTATTELUTUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa lähdän liikkeelle opinnäytetyön tutkimuskysymysten esittelystä, jonka jälkeen katseet käännetään kohti laadullisen tutkimuksen teoriaa ja haastattelumetodia sen osana. Perustelen myös, miksi valitsin haastatteluun puolistrukturoidun rakenteen. Lopussa kerron vielä haastatteluiden lähtökohdista, kulusta sekä haastateltavista.

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää tulevaisuuden leijaurffauksen ja leijahiihdon näkymiä haastattelututkimuksen avulla. Tutkimuskysymyksinä ovat:

- Minkälaisia uhkia ja mahdollisuuksia leijalautailulla on tulevaisuudessa?
- Minkälaisia tarpeita leijalautailusta kiinnostuneilla matkailijoilla on ja voi olla nyt ja tulevaisuudessa?
- Miten VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin tuotevalikoimallaan ja mitkä ovat kehityksen kohteet?

Nämä kysymykset toimivat pohjana haastattelukysymyksille, joiden tekemisestä kerron lisää alaluvussa Haastatteluiden kulku.

5.1 Laadullinen tutkimus tiedonhankinnan lähtökohtana

Tutkimuksellisen opinnäytetyöni toteuttamisessa ja aineiston keruussa käytän kvalitatiivista tutkimusta. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus tarkoittaa, että hankittu aineisto on kokonaisvaltaista ja sen hankinta tapahtuu luonnollisissa tilanteissa. Laadullisessa tutkimuksessa ihminen on tärkein tiedon lähde ja tutkijan tarkoituksena on saada selville ennalta-arvaamattomia tuloksia. Tutkimussuunnitelma on joustava ja sitä pystyy mukauttamaan olosuhteiden osoittamaan suuntaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 156-160.) Valitsin laadullisen tutkimuksen siksi, että tulevaisuuden matkailun ennustaminen on vaikeaa, enkä odota saavani yksiselitteistä ja numeroiksi muunnettavissa olevaa tulosta tutkimukselleni.

Pääasiallisesti tiedonhankintatavaksi valitsin haastattelun. Tutkimukseni aihe on melko kartoittamaton, eikä vastauksia voi ennustaa etukäteen, minkä takia haastattelu on ideaali tutkimusmenetelmä. Haastattelussa on monia etuja. Ihminen toimii lähteenä tiedonhankinnalle ja hänellä on mahdollisuus vapaasti tuoda omia näkemyksiään esille haastattelutilanteessa. Haastattelijan on myös mahdollista laittaa haastateltavan ihmisen esille tuomat asiat laajemmin eri konteksteihin, ja vastauksia pystytään tarvittaessa selventämään ja syventämään. Vapaus esittää spontaanisti lisäkysymyksiä tai pyytää perusteluita tiettyyn mielipiteeseen ovat niin ikään haastattelututkimuksen etuja. Haitoiksi puolestaan voidaan lukea esimerkiksi, että haastattelijan tulisi olla kouluttautunut tehtäväänsä, haastattelu ja saadun aineiston litterointi vievät paljon aikaa, siitä kertyy usein kuluja sekä aineiston analysointi, tulkinta ja raportointi voivat olla ongellisia, sillä valmista pohjaa ei ole saatavilla. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 34-35.)

Tutkimuksessa on mahdollista käyttää erilaisia haastattelun muotoja. Esimerkiksi strukturoimaton, puolistrukturoitu, teemahaastattelu, syvähaastattelu ja kvalitatiivinen haastattelu ovat mahdollisia haastattelun muotoja. Tässä opinnäytetyössä tutkimukseen käytetään puolistrukturoidun haastattelun ja teemahaastattelun piirteitä. Puolistrukturoidussa haastattelussa on kyse lomakehaastattelun ja strukturoimattoman haastattelun sekoituksesta. Kysymyksiin ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, mutta kysymykset ovat lähtökohtaisesti kaikille haastateltaville samat. Kysymysten sanamuotoa ja järjestystä voi joustavasti muuttaa haastattelutilanteen vaatimalla tavalla. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä, joka keskittyy tiettyihin teemoihin. (Hirsjärvi ym. 2010, 43-48.) Olen valinnut puolistrukturoidun lähestymistavan haastattelulle siksi, että haluan miettiä valmiiksi haastateltavien kanssa keskusteltavat aiheet. Tulevaisuuden näkymät ovat kuitenkin epämääräinen aihealue, enkä halua sitoa vastauksia itse miettimiini vastausvaihtoehtoihin. Haastateltavan on näin mahdollista tuoda paremmin esille oma näkemyksensä asioihin ja pystyn mukauttamaan kysymyksiä tarpeen tullen ja haastattelun pystyy toteuttamaan rennosti keskustellen.

5.2 Haastatteluiden kulku

Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa luonnostelin haastatteluille rungon (Liite 1), jota tulisin noudattamaan. Haastattelukysymykset luonnostelin tutkimuskysymysten pohjalta. Lähdin avaamaan tutkimuskysymyksiä ymmärrettävämpään ja helposti lähestyttävämpään muotoon. Loin tutkimuskysymysten alle pienempiä kokonaisuuksia haastattelukysymyksiksi ja tein niistä sellaisia, joista oli helppo lähteä keskustelemaan toisen ihmisen kanssa. Halusin tehdä haastattelukysymyksistä avoimia, jotta haastateltavien olisi helppo ilmaista oma mielipiteensä. Kysymysten ympärille mietin tukisanoja, joilla pystyin tarvittaessa tarkentaa kysymystä tai saamaan esille erilaisia näkökulmia, mikäli ne eivät haastattelussa muuten tulisi esille.

Haastateltavikseni halusin aktiivisia leijalautailun harrastajia, jotka ovat myös kiinnostuneita matkailun ja liikunnallisen palvelun yhdistämisestä. Heidän etsintänsä lähti liikkeelle VIIMAn sosiaalisen median verkoissa julkaistusta kirjoittamastani tekstistä (Liite 2), jossa kerroin hakevani haastateltavia tulevaisuuden leijalautailu-aiheiseen opinnäytetyöhön. VIIMAn blogissa julkaistiin myös kirjoitus aiheeseen liittyen (Liite 3). Otin yhteyttä syventävässä harjoittelussani tutustumaani leijasurffauskoulun pitäjään Tarifalla, ja hän lupautui haastateltavaksi. Lisäksi julkaisin itse ilmoituksen Kiteboarding Finland-sivulla Facebookissa sekä soitin suoraan yhdelle haastateltavista. En mainitse haastateltavia nimeltä, jotta anonymiteetti säilyisi.

Haastateltavia ilmoittautui yhteensä seitsemän kappaletta. Jokainen heistä oli leijasurffausta tai leijahiiltoa aktiivisesti harrastava henkilö. Kolmella haastateltavista oli myös alan työkokemusta. Harrastusvuosia heillä oli kertynyt 2,5-15 vuotta. Haastateltavat olivat iältään 26-55-vuotiaita, ja viisi heistä oli miehiä ja kaksi naisia.

Haastattelut tapahtuivat kasvotusten sekä puhelimen ja Skypen välityksellä. Mahdollisuutta kaikkien haastateltavien tapaamiseen henkilökohtaisesti ei ollut aikataulullisista syistä, ja lisäksi osa heistä oli ulkomailla. Jokainen haastatteluista kesti puolesta tunnista tuntiin. Saadun materiaalin purkami-

sessä ja analysoinnissa auttoi haastatteluiden nauhoitus sekä litterointi jokaisen haastattelun jälkeen. Analysointivaiheessa kokosin litteroimani vastaukset yhteen ja etsin niistä samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia.

6 HAASTATTELUIDEN TULOKSET

Tässä luvussa käydään läpi haastatteluiden tulokset, jotka olen koonnut vertailemalla haastateltavien vastauksia ja etsimällä niistä yhtäläisyyksiä. Jokainen alaluku keskittyy kuvailemaan tietyn haastattelun teeman vastauksia. Ensimmäisenä on leijalautailun tulevaisuuden uhkien ja mahdollisuuksien läpikäyminen. Seuraavaksi käsittelen leijalautailuasiakkaan tarpeita ja viimeiseksi sitä, miten VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin.

6.1 Leijalautailun tulevaisuuden uhat ja mahdollisuudet

Kaikki haastateltavat näkivät leijalautailun kasvavana ja mahdollisuuksia täynnä olevana lajina niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Kotimaassa sekä leijasurffauksen että leijahiihdon suosio ja kysyntä ovat kasvaneet viime vuosina hurjasti.

*”On ehdottomasti enemmän harrastajia. Tyttöjen määrä varsinkin on kasvanu räjähdysmäisesti. Alussa tuntui, että mihin tahansa rannalle meneekin, niin kaikki on tuttuja, mutta ei enää nykyään kun on enemmän harrastajia.”
(Haastateltava numero 7.)*

Lisäksi useampien ikäluokkien edustajat ja yhä erilaisemmat ihmiset ovat tutustuneet ja alkaneet harrastaa leijalautailua. Lajin harrastajaprofiilin haastateltavat uskoivat muuttuvat vielä enemmän tulevaisuudessa samoin kuin Standeven ja De Knop (1999) ennustivat liikuntamatkailijan profiilin muuttuvan.

Harrastajamäärät ovat selkeästi lisääntyneet ja varsinkin Helsingissä jo hyvinä tuulisina päivinä rannat täyttyvät kovaa vauhtia. Leijalautailun kysynnän katsottiin ylittävän esimerkiksi purjelautailun kysynnän, koska leijalautailu on kevyempää ja siihen tarvittavat varusteet on helpompi kuljettaa mukana, kuten myös Buckley (2010) on todennut. Wakeboardingin suosioon puolestaan uskottiin kasvavan seuraavien vuosien aikana hurjasti. Myös Suomen vesihiihtourheilu ry:n (2015) mukaan lajin suosio kasvaa kovaa vauhtia. Haastateltavat arvioivat jopa sen kasvavan lähivuosina enemmän kuin leijalautailun suosion. Haastateltavat huomioivat, että leija-

lautailun suosion lisäksi myös tietoisuus lajista on lisääntynyt. Yhä useammat ovat kiinnostuneita kokeilemaan lajia ja tietävät, mistä on kyse. Lisäksi lajin ympärille on Suomessa jo alkanut selkeästi kehittymään uusi elinkeino alan yrityksille.

Haastateltavien mukaan Suomessa on paljon mahdollisuuksia leijalautailun kasvulle. Kesäkaudelle varsinkin Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudun alueella nähtiin olevan liian vähän leijasurffausspotteja kasvavaan harrastajamäärään nähden. Suomella kuitenkin on pitkä rannikkoalue, jonne olisi mahdollista avata paljon eri tuulen suunnille sopivia spotteja. Näin lajin harrastusmahdollisuudet paranisivat ja turvallisuus lisääntyisi, kun jokaisella leijasurffaajalla on enemmän tilaa ajaa. Hieman pohjoisemmassa Vaasan ja Oulun suunnalla olevissa hyvissä spoteissa ei tois-
taiseksi ole paljon harrastajia, minkä takia niiden mahdollisuudet tulevaisuuden suosittuina matkakohteina nähtiin erityisen todennäköisiksi. Lisäksi lyhyet talvet lisäävät varsinkin etelässä leijasurffauskauden pituutta.

Francis (2015) totesi talviurheilulajien olevan uhattuna vähälumisten ja lyhyempien talvien yleistyessä. Talvikaudelle mahdollisuuksia nähtiinkin kesäkautta enemmän etenkin Pohjois-Suomessa, pitkät, lumiset ja tuuliset talvet ovat todennäköisempiä ja luovat täydelliset olosuhteet leijahiihdon harrastamiselle. Lajin vaatimaa tilaa löytyy myös paljon Lapista. Etelä-Suomen talvikauden oletettiin myös tulevaisuudessa olevan lyhyt ja epävarma lumien ja jäiden suhteen.

Selkeästi suurimpana uhkana leijalautailun tulevaisuudessa nähtiin lajin harrastuspaikkojen mahdollinen kieltäminen. Aiempina vuosina on jo turvallisuussyistä kielletty tietyillä rannoilla harrastaminen kesäkuukausien aikana. Haastateltavat olivat huolissaan, että kun harrastajamäärät kasvavat, kasvaa myös mahdollinen onnettomuusriski etenkin Helsingissä tupaten täysillä spoteilla.

”Kun harrastajamäärät kasvavat, niin onnettomuuksien riskit kasvavat. Pahinta olisi, että onnettomuudessa loukkaantuisi joku sivullinen.” (Haastateltava numero 1.)

Harrastajien ajattelemattomuus voi johtaa muiden rannan käyttäjien tekemiin valituksiin tai loukkaantumiseen. Tällaiset vahingot johtavat helposti rajoituksiin spoteilla ja lyhentävät ennestään leijalautailukauden pituutta.

Toisena uhkana haastateltavat pitivät järjestäytymisen puutetta. Tätä pidettiin ongelmana, sillä lajia ei saada vietyä eteenpäin eikä tietoisuutta ihmisten keskuudessa lisättyä. Järjestäytymällä pystyttäisiin pitämään nykyiset harrastuspaikat ja samaan lupia myös uusiin spotteihin. Haastateltavat katsoivat myös harrastusmahdollisuuksien esimerkiksi lasten parissa paranevan, jos lajin taakse saataisiin aktiivisesti toimivia yhdistyksiä. Lasten harrastusmahdollisuudet lajin parissa ovat heikot, elleivät vanhemmat satu harrastamaan myös leijalautailua. Helsingin spotit varsinkin kuvattiin haastaviksi lajia aloittelevalle lapselle.

6.2 Leijalautailuasiakkaan tarpeet

Useat haastateltavat kertoivat päätyneensä leijalautailun pariin nähtyään sitä ensin jossain ja kiinnostuttuaan tietämään lajista lisää. Leijailu vei mukanaan sen onnistumisen riemun ja siitä saatavaan positiiviseen kokemukseen sekä vapauden ja seikkailullisuuden tunteen ansiosta. Tällaisesta vaikutuksen tekevästä tunnekokemuksesta Komppula ja Boxberg (2002) puhuvat nimellä elämys. Myös nopea kehittyminen ja taitojen paranemisen huomaaminen kannustivat jatkamaan harrastuksen parissa.

Haastateltavat sanoivat sosiaalisen puolen olevan yksi tärkeimmistä syistä lajin ja leijalautailupalvelun mieleenpainuvuudelle.

*”Mitä enemmän tekee(leijalautailua), ja mitä useammassa paikoissa tekee niin sitä enemmän huomaa, että sosiaalisuus on tärkeintä. Parasta on, jos esimerkiksi vanhan ohjaajan kanssa pääsee ajamaan, ja huomaa miten paljon on kehittynyt ja käy heittäessä high fivet kesken ajon!”
(Haastateltava numero 3.)*

Juuri osaava, kannustava ja mukaansatempaava ohjaaja yhdistettynä mukaviin kurssikavereihin nähtiin suurimpana syynä leijalautailukurssin onnistumiselle lajista saatavan adrenaliinin ja onnistumisen ilon ohella.

Kaikki haastateltavat olivat matkustaneet leijalautailun parissa. Matkallaan he arvostivat erityisesti tuulivarmuutta, kuten myös Buckley (2010) kertoi leijalautailijoiden hakevan matkoillaan. Laadukkaita spotteja sekä spottien läheistä sijaintia majoitukseen, muihin palveluihin ja esimerkiksi lentokenttään nähden pidettiin tärkeänä. Toivottavaa oli myös usean eri tuulen suunnalle tarkoitetun spotin läheisyys. Leijalautailupalvelulta odotettiin ennen kaikkea turvallisuutta, minkä myös Yeoman (2008) on nimennyt yhdeksi tärkeimmistä tulevaisuuden matkailun trendeistä. Osaava ja innostava ohjaaja olivat niin ikään tärkeitä. Molemmat, turvallisuus sekä ohjaajan merkitys, ovat myös tärkeitä elementtejä elämyksen synnyssä (Tarssanen 2005). Palvelun haluttiin olevan helposti saatavilla, ja että samalla kertaa pystyisi varaamaan kaiken majoituksista ja kurssista mahdollisiin lento-matkoihin. Kokonaan valmiiksi suunniteltuihin ja kaiken sisältäviin matkoihin oltiin todella tyytyväisiä. Haastateltavat arvostivat myös palvelun hyvää kuvausta ja selkeää tietoa siitä, mitä hintaan kuuluu. Hinnan ja laadun haluttiin olevan suhteessa keskenään. Hyvälaatuisesta, turvallisesta ja mieleenpainuvasta seikkailusta oltiin valmiita maksamaan korkeampaa hintaa.

Leijalautailuyritysten palveluissa haastateltavat halusivat kiinnittää erityisesti huomiota kehittyneemmille harrastajille suunnattuihin kursseihin ja muihin palveluihin. Esimerkiksi erilaiset tempukkoulut saivat kannatusta. Myös juuri alkeiskurssin käyneille tai muuten vähän harrastaneille toivottiin mahdollisuutta tutustua uusiin spotteihin ohjaajan johdolla, jolloin he voisivat totutella itsenäiseen harrastamiseen ja uuteen sijaintiin turvallisesti valvonnan alaisena. Haastateltavat halusivat myös enemmän valmiiksi järjestettyjä pidempiä leijalautailuretkiä esimerkiksi saaristoon, jonne ei omin toimin voi ilman pelastusvenettä lähteä. Myös valmiiksi järjestetyt ulkomaanmatkat saivat kannatusta. Erityisen tyytyväisiä näihin matkoihin oltaisiin, jos niissä toteutuisivat turvallisuus, helppous sekä hyvä porukka. Lisäpalveluiksi toivottiin hyvää valokuvaus- ja videomateriaalia omasta leijalautailusta sekä korvaavaa liikunnallista aktiviteettia, mikäli leijailu ei tuulen tai jonkun muun elementin takia ole mahdollista.

Harrastajat myös kertoivat kaipaavansa lisää leijalautailuaiheisia tapahtumia, joilla lisättäisiin lajin tunnettua sekä koottaisiin ihmisiä yhteen ja

luotaisiin yhtenäisyyttä. Verkostoituminen on myös Komppulan ja Boxbergin (2002) mukaan tärkeä tekijä, jota tarvitaan matkailun alan yrityksen toimintaa kehitettäessä. Tapahtumien ei koettu tarpeelliseksi aina keskittyä lajin toteuttamiseen, vaan toiveissa oli myös kokoontumisia esimerkiksi elokuvien tai messujen merkeissä. Tapahtumien ideana olisi luoda hyvää henkeä leijalautailijoiden keskuudessa ja houkutella myös uusia ihmisiä mukaan.

6.3 Miten VIIMA kiteboarding vastaa asiakastarpeisiin?

Haastateltavat toivoivat siis leijalautailupalveluiltaan tuulta ja hyviä olosuhteita, turvallisuutta, hyvää ohjaajaa ja porukkaa sekä helppoa saatavuutta ja selkeyttä. VIIMA vastaa näihin tarpeisiin hyvin. Varsinkin kesällä toimipaikkana toimiva Hvide Sande on olosuhteiltaan ihanteellinen, sillä spotteja löytyy kaikille tuulensuunnille. Tämä takaa harrastusmahdollisuudet kaiken aikaa, kun tuulta vain riittää.

Turvallisuus on ensimmäinen asia, mitä yritys korostaa kursseillaan, ja myös VIIMAn tuntevat haastateltavat kehuivat yrityksen panostusta turvallisuusasioihin. VIIMAn ensikertalaisille suunnatuilla kursseilla käsitellään kaikilla turvallisuusasiat ennen kuin päästään kokeilemaan lajia todellisuudessa vedessä tai lumella. Talvella kylmillä säillä turvallisuusasiat on mahdollista oppia jo teoriaillassa sisätiloissa ennen lennätysharjoituksia.

Ohjaajat ovat koululla tarkkaan valittuja sekä pitkään leijalautailua harrastaneita ja koulutautuneita ammattilaisia. Heidät on koulutettu opettamaan turvallisesti, tehokkaasti ja kannustavasti, mikä takaa oppilaalle ikimuistoksen ja mukavan kurssin. Kurssikaverit sekä Tanskassa VIIMAn Bed & Breakfast takaavat myös, ettei uuden lajin harjoittelu tapahdu yksin. VIIMA B&B on suunnattu vain yrityksen asiakkaille ja leijalautailijoille, jolloin samanhenkiset ihmiset pääsevät helposti kokoontumaan ja luovat majoitukseen hauskan ilmapiirin.

Helppo saatavuus ja selkeys toteutuvat VIIMAn nettisivujen tuotevalikoiman tarjonnassa ja tuotteiden kuvauksessa. Jokaisen kurssin sisältö on

kerrottu tarkasti, ja asiakas pystyy heti katsomaan, mitä taitoja tietyllä kurssilla oppii. Helppoa saatavuutta auttaa nettisivujen verkkokauppa, josta voi suoraan varata haluamansa kurssin tai palvelun. Tanskassa majoituksen ja leijalautailukurssit saa varattua molemmat VIIMAn kautta. Ylläksellä talvikaudella yrityksellä ei ole omaa leijalautailijoille tarkoitettua majoitusta. Haastateltavat nimesivät kuitenkin sosiaalisuuden ja hyvän porukan yhdeksi tärkeimmistä asioista leijalautailumatkalla. Myös Tarssasen (2005) mukaan yhteisöllisyys, yhteishenki ja vuorovaikutus ovat yksi merkittävä elementti elämyksen synnyssä. VIIMAn kursseilla Ylläksellä kokonaisvaltaisen elämyksen tunne voi jäädä vähäisemmäksi kuin Tanskassa, missä yhteishenkeä rakennetaan leijalautailukurssin ulkopuolellakin samassa majoituksessa ollessa.

Haastateltavat toivoivat leijalautailukoululta myös hyvää kurssitarjontaa kehittyneemmille ajajille ja erilaisia temppukouluja. Lisäksi kokeneille suunnattuja retkiä etenkin kesällä pitkälle saaristoon toivottiin, kuten myös valmiiksi järjestettyjä ulkomaanmatkoja. VIIMA tarjoaa kesäisin Tanskassa tekniikkatunteja leijasurffaukseen, joissa voidaan hioa oppilaan haluamia asioita kuntoon. Helsingissä leijahiidon merkeissä järjestetään sparraustreenejä, joissa VIIMAn opettajan kanssa harjoittelussa saa paljon hyviä vinkkejä ja lisää motivaatiota harjoitella. Ylläksen tuotevalikoimasta ei sparraustreenejä tai temppukoulua löydy, mutta kokeneemmille mahdollisuutena on lähteä retkelle tunturiin VIIMAn opettajan johdolla. Helsingissä on myös talvikaudella tarjolla retkiä saaristoon, mutta kesällä opetuksen siirtyessä Tanskaan ei mahdollisuutta saaristoretkiin ole.

Hyvältä leijalautailutuotteelta haluttiin myös joitain lisäpalveluita, kuten video- ja valokuvauspalveluita sekä korvaavaa aktiviteettiä, mikäli leijalautailu ei jostain syystä ole mahdollista. Videoanalyysitunnin avulla VIIMA vastaa asiakkaan haluun saada videokuvaa itsestään harrastuksen parissa. Tuntiin kuuluu myös harjoituksen jälkeinen analysointi siitä, mitä ajamisessa voisi parantaa. Peruskurssien tai jatkokurssien kanssa tällaista mahdollisuutta ei kuitenkaan tarjota. Korvaavia aktiviteetteja leijalautailulle ei tuulettoman päivän sattuessa ole myöskään mainittu olevan tarjolla.

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni aiheena oli siis tulevaisuuden leijalautailun uhkien ja mahdollisuuksien kartoittaminen sekä selvittää millaisia tarpeita matkailevalla leijalautailijalla on nyt ja tulevaisuudessa, ja arvioida miten toimeksiantajani VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin. Lähestyin aihetta laatimani puolistrukturoidun haastattelun avulla, jonka kysymykset ja aihealueet laadin tutkimuskysymysten pohjalta. Kysymykset olivat avoimia, sillä halusin haastateltavien tuovan omia näkemyksiään esille, ja puolistrukturoituun malliin päädyin, koska halusin kuitenkin säilyttää haastatteluilla tietyn perusrungon. Haastatteluita oli yhteensä seitsemän kappaletta ja ne tapahtuivat kasvotusten sekä puhelimen ja Skype:n välityksellä. Haastateltavat olivat leijalautailun harrastajia 2,5-15 vuoden ajalta, ja heidän ikänsä vaihtelivat 26 ja 55 vuoden välillä. Vertailin eri haastatteluista saatua materiaalia ja vastauksia ja muodostin tutkimukselle tulokset havaitsemieni yhtäläisyyksien pohjalta.

7.1 Johtopäätökset

Tekemäni haastattelututkimuksen tulosten perusteella tulevaisuuden leijalautailun näkymät ovat Suomessa hyvät ja harrastajamäärät kasvavat koko ajan ja tulevat kasvamaan edelleen tulevaisuudessa. Mahdollisuuksia löytyy paljon sekä kesällä leijasurffauksen että talvella leijahiihdon laajenemiselle. Etenkin Etelä-Suomessa talvikauden lyhetessä kesälajin mahdollisuudet kasvavat, ja harrastajamäärät ovat lisääntymässä. Pohjois-Suomi puolestaan nähtiin leijahiihdon kannalta täynnä mahdollisuuksia, sillä pitkät ja lumiset talvet luovat ihanteelliset olosuhteet harrastamiselle.

Pahimmat uhat leijalautailulle Suomessa ovat järjestäytymisen puute sekä leijalautailuspottien kieltäminen samalla, kun harrastajamäärät lisääntyvät. Järjestäytymisen puute oli haastateltavien mielestä ongelma, sillä lajia ei saada vietyä eteenpäin ilman leijalautailijoiden asioita ajavaa tahoa, joka kommunikoi ja tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa. Järjestäytymisellä heidän mukaansa saataisiin myös paremmat mahdollisuudet lapsille harrastaa leijalautailua ja aloittaa lajin harjoittelu nuorella iällä. Tällä

hetkellä mahdollisuudet ovat heikot, elleivät myös vanhemmat harrastajia, ja lisäksi monet spotit ovat haasteellisia aloittelevalla lapsella.

Rantojen kieltämistä leijalautailulta etenkin kesäkuukausina on jo tapahtunut muiden rannan käyttäjien valitusten ja mahdollisten vaaratilanteiden takia. Lisääntyvät harrastajamäärät ja spottien kieltäminen tuovat ongelman, jossa käytössä olevat spotit tulevat olemaan liian pieniä ja täynnä, jolloin vaaratilanteita syntyy helpommin. Järjestäytymisellä olisi mahdollista säilyttää luvat olemassa oleviin spotteihin sekä jopa saada lupia uusiin. Tällöin ruuhkaantuminen spoteilla pienenee ja tulisi enemmän mahdollisuuksia harrastamiseen eri tuulen suunnilla.

Haastateltavat nimesivät tärkeimmiksi tarpeikseen leijalautailumatkalla tuulivarmuuden, hyvät harrastusspotit sekä majoituksen ja muiden palveluiden läheisyyden. Leijalautailupalvelulta he odottivat ennen kaikkea turvallisuutta, helppoa saatavuutta sekä ammattitaitoista ja innostavaa ohjaajaa. Valmiiksi suunnitellut ja kaiken sisältävät valmismatkat saivat kannatusta helppoutensa ansiosta. Lisäksi sosiaalisuuden sekä hyvän ja kannustavan porukan osuutta korostettiin ja sillä koettiin olevan suuri merkitys palvelun tyytyväisyyden synnyssä. Tulevaisuudessa harrastajamäärien kasvaessa haastateltavat toivoivat lisää kokeneemmille suunnattuja leijalautailupalveluita, kuten temppukursseja sekä pitkiä retkiä esimerkiksi Helsingin saaristoon. Lisäpalveluita hyvien video- ja kuvausmateriaalien muodossa toivottiin sekä pidemmällä matkoilla korvaavia liikunnallisia aktiviteetteja, mikäli leijalautailu ei olosuhteiden takia ole mahdollista.

VIIMA kiteboarding vastaa edellisessä nimettyihin tarpeisiin hyvin. Talvi-kohteena Ylläs on loistava pitkän talvensa ansiosta ja kesäkaudella Tanskassa Hvide Sandessa olosuhteet ovat ideaalit, sillä harrastusspotteja on jokaiselle tuulen suunnalle, eikä ruuhkaa ole sesonkiaikanaan. Tanskassa yrityksellä on myös oma Bed & Breakfast loistavalla paikalla aivan parhaimpien harjoitteluspottien läheisyydessä.

VIIMAn kursseilla panostetaan ensisijaisesti turvallisuuteen ja ohjaajat ovat käyneet yrityksen opettajakoulutuksen, jossa keskitytään turvallisuus-

asioiden lisäksi oppilaslähtöiseen ja innostavaan opetustyyliin. Osalla ohjaajista on myös IKOn (International kiteboarding organization) opettajapätevyys. Yrityksen palvelut ovat helposti varattavissa suoraan nettisivuilta ja Tanskassa matkan järjestämistä helpottaa majoituksen ja leijakurssipakettien varausmahdollisuus. Kehittyneille harrastajille kesäkaudelle on tarjolla tekniikkatunteja, joissa hiotaan asiakkaan haluamaa temppeä tai taitoa, sekä videoanalyysitunti, jossa ajamisen jälkeen käydään kuvattu materiaali läpi ohjaajan kanssa ja saadaan vinkkejä tulevaisuuden harjoituksiin.

Hviden Sanden vain VIIMAn asiakkaille suunnattu Bed & Breakfast auttaa luomaan asiakkaalle kokonaisvaltaisemman elämyksen tunteen leijalautailumatkasta. Hyvän porukan arvioitiin haastatteluissa olevan yksi avainasioista leijalautailussa ja tyytyväisyyden synnyssä. Suomessa samanlaiseen palveluun ei asiakkailla ole mahdollisuutta, mikä voi vähentää VIIMAn kurseista saatavaa elämyksen tuntua. Helsingissä asiakaskunta on enemmän läheltä saapuvia ihmisiä, mutta erityisesti Ylläs on kohde, johon matkustetaan tietyn ajaksi ja varataan myös majoituspalvelu. VIIMA voisi mieltä panostavansa tulevaisuudessa leijalautailijoille suunnatun majoituksen saamiseen Ylläkselle.

Eryityisesti Helsinkiin haastateltavat toivoivat kesäkaudelle leijalautailupalveluita, jotka olisi suunnattu jo hieman kokeneemmille harrastajille. VIIMA toimii tällä hetkellä Helsingissä vain talvikaudella ja kesäkaudet kuluvat Hvide Sandessa. Helsingissä leijasurffauskurseille ja –palveluille olisi kuitenkin haastatteluiden perusteella kysyntää. Eryityisesti saaristoon suunnatut retket turvallisesti pelastusveneeseen ja oppaan kanssa sekä tekniikkakurssit saivat kannatusta. Helsingissä on siis varsinkin kesäkaudella kysyntää leijalautailupalveluille, joten tämä on toinen selkeä asia, mihin VIIMA voisi panostaa tulevaisuudessa.

Kaiken kaikkiaan VIIMA kiteboarding vastaa mielestäni hyvin leijalautailijan asiakastarpeisiin ja he selkeästi tuntevat asiakaskuntansa. Yritys voi tulevaisuudessa kuitenkin vielä olla enemmän esillä ja mukana leijalautailuaiheisilla tapahtumilla ja messuilla, joilla saadaan aktivoitua nykyisiä ja tule-

via harrastajia. Yritys omaa hyvän ja lämminhenkisen ilmapiirin, mikä varmasti houkuttelee lisää harrastajia ja lajista kiinnostuneita uusia asiakkaita käyttämään VIIMAN palveluita.

7.2 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimusehdotukset

Tutkimusta tehdessä on tärkeää pyrkiä välttämään virheellisiä tuloksia. Tulosten luotettavuutta voidaan arvioida erilaisten tutkimus- ja mittaustapojen avulla. Tutkimuksen tulee olla reliaabeli sekä validi. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksesta saatujen tulosten toistettavuutta. Se voidaan todeta esimerkiksi sillä, että useampi aiheen arvioija päätyy samanlaiseen lopputulokseen. Validius puolestaan viittaa siihen, mittaako tutkimus sitä, mitä tutkija sen tarkoitti mittaavan. Tutkimuksen validiteetin kannalta on tärkeää, ettei tutkija tulkitse tuloksia omien ja alkuperäisten ajatusmallien mukaisesti. On tärkeää osata punnita vastauksia, jottei virhetulkintoja syntyisi. Lisäksi validiteettia lisää tutkijan tarkka selostus tutkimuksen kuluista ja aineiston keruusta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231-233.)

Haastattelututkimuksestani saadut tulokset ovat luotettavia, sillä kaikki haastateltavat olivat kokeneita lajin harrastajia. Lisäksi jokaisella oli kokemusta leijalautailun parissa matkustamisesta sekä leijalautailupalvelun ostamisesta. Kolmella haastateltavista oli myös työkokemusta leijalautailupalveluiden parissa.

Haastattelukysymykset oli laadittu sellaisiksi, että niihin ei pysty vastaamaan kyllä tai ei, vaan haastateltava joutuu miettimään vastaukset oman näkökulmansa pohjalta. En osannut itse ennustaa vastauksia tuleviin kysymyksiin kovin tarkasti. Osassa vastauksista omat odotukseni olivat samoja, mitä haastateltavat vastasivat, mutta myös paljon oli vastauksia, joita en ollut itse osannut ajatellakaan. Tutkimuksen tulokset kokosin vertailemalla samankaltaisuuksia eri haastatteluiden vastausten välillä, eikä mikään tässä työssä luettelemista vastauksista ole kenenkään haastateltavan yksittäinen mielipide, vaan useamman haastattelun pohjalta johdettu yleistys.

Haastattelutapana puolistrukturoitu haastattelu toimi mielestäni hyvin. Toinen mahdollisuus, jota mietin tutkimusmenetelmäksi, oli ryhmäkeskustelun järjestäminen, jossa olisin koonnut leijalautailuharrastajat yhteen viettämään iltaa ja keskustelemaan samoista aiheista, joita toteutuneessa haastattelussani käsittelin. Luulen, että ryhmäkeskustelutilanteessa olisi voinut saada vielä syväluotaavampia ja luovempia vastauksia kysymyksilleni, kun keskustelu olisi virrannut osaanottajien välillä ja he olisivat saaneet vaihtaa näkökulmia keskenään. Valitettavasti kuitenkin aikaa tällaisen keskustelun järjestämiselle ei loppujen lopuksi ollut.

Haastatteluiden perusteella Suomen leijalautailun kehittymisen ja lajin suurimpana tulevaisuuden uhkana nähtiin järjestäytymättömyys sekä kiellot leijalautailun harrastamiselle rannoilla. Jatkotutkimuksena voisi selvittää, millä keinoilla järjestäytymistä saataisiin paremmaksi ja liitot ajamaan leijalautailijoiden asioita. Laji on kovassa kasvussa, kuten tutkimukseni perusteella todettiin. Harrastajamäärien kasvaessa kiellot muodostuvat yhä suuremmaksi ongelmaksi. Tulevaisuuden tutkimuksissa voitaisiinkin siis selvittää myös, millä keinoilla liitot saisivat taattua leijalautailuspottien säilyvyyden, ja miten muodostaa toimiva yhteistyö viranomaisten kanssa.

7.3 Oma oppiminen opinnäytetyöprosessin aikana

Koen oppineeni paljon uutta opinnäytetyön tekemisen aikana. En ole aikaisemmin tehnyt mitään yhtä laajaa ja paljon suunnittelua vaativaa työtä. Etenkin haastattelijan rooliin asettuminen vaati paljon totuttelua. Ensimmäisessä haastattelussa keskustelun johdattelu oikeille raiteille ja haluttuun suuntaan oli haasteellista, mutta haastatteluiden kuluessa opin paremmin viemään keskustelua eteenpäin sekä rentoutumaan haastattelijan asemaan.

Tiedonhankinnassa puolestaan koen kehittyneeni oleellisen tiedon löytämisessä ja luotettavien lähteiden valinnassa. Haasteellista oli alusta alkaen miettiä opinnäytetyötä hyvin suurena kokonaisuutena ja tarvittavan tiedon ja lähteiden kokonaismäärää oli vaikea hahmottaa. Kuitenkin prosessin ja kirjoittamisen aikana oli ilo huomata, miten tietyt oivallukset ja uuden

hyvän lähteen löytäminen saivat työn heti tuntumaan kokonaisemmalta. Mielestäni ohjaustapaamiset ja ohjaajan puhelimitse antamat vinkit ja korjausehdotukset olivat hyviä ja koin saavani niistä paljon apua opinnäytetyöprosessin edetessä.

Kaikista suurimmaksi haasteeksi opinnäytetyön kirjoittamisessa koen kuitenkin kirjoitusmotivaation ylläpitämisen. Prosessi oli pitkä ja kuoppainen ja motivaatio ehti kadota sen aikana kokonaan useamman kuukauden ajaksi ennen kuin pääsin taas vauhtiin. Jälkeenpäin ajateltuna järkevintä olisi ollut kirjoittaa opinnäyte ennen kolmen kuukauden syventävää harjoittelua ulkomailla. Suomeen ja arkeen palaaminen sekä ahdistus opinnäytetyöstä eivät varsinaisesti olleet helpoin lasku takaisin arkeen. Olisin siis voinut hoitaa kaiken valmiiksi ennen harjoitteluani, jolloin olisin saanut rauhallisesti lähteä ulkomaille. Kuitenkin tämän opinnäytetyön aihealue liittyy tiukasti harjoittelupaikkaani, joten työn aihe olisi varmasti ollut hyvin erilainen, mikäli olisin tehnyt asiat toisin päin. Pidän tulevaisuuden leijalautailua mielenkiintoisena aiheena ja olen tyytyväinen, että valitsin sen opinnäytetyöhöni.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Buckley, R. 2010. Adventure tourism management. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Douglas, N. Douglas, N. & Derret, R. 2001. Special interest tourism: Context and cases. Milton: John Wiley & Sons Australia, Ltd.

Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13. – 14. osittain uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hudson, S. 2003. Sport and adventure tourism. Binghamton: The Haworth Press, Inc.

Komppula, R. & Boxberg, M. 2002. Matkailuyrityksen tuotekehitys, 2. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Novelli, M. 2005. Niche tourism: Contemporary issues, trends and cases. Oxford: Elsevier.

Papathanassis, A. 2011. The long tail of tourism: The holiday niches and their impact on mainstream tourism. Saksa: Gabler Verlag.

Standeven, S. & De Knop, P. 1999. Sport tourism. Champaign, IL: Human Kinetics.

Tarssanen, S. 2005. Elämystuottajan käsikirja. 2. painos. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.

Weaver, D. & Lawton, L. 2010. Tourism management, 4. painos. Milton Qld: John Wiley & Sons Australia, Ltd.

World Tourism Organization (UNWTO) & European Travel Commission (ETC). 2011. Handbook on Tourism Product Development. Madrid: UNWTO.

Yeoman, I. 2008. Tomorrow's Tourist: Scenarios & Trends. Advances in tourism research series. Oxford: Elsevier.

Elektroniset lähteet

Ali-Knight, J. M. 2011. The role of niche tourism products in destination development. Edinburgh Napier University. [viitattu 31.3.2015]. Saatavissa: http://researchrepository.napier.ac.uk/5376/1/Full_thesis.pdf.

Buckley, R. 2011. Rush as a key motivation in skilled adventure tourism: Resolving the risk recreation paradox. Science Direct. [viitattu 27.11.2014]. Saatavissa: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261517711002020>.

Conservation. 2014. The forgotten part of climate change: Slower winds. University of Washington. [viitattu 10.3.2015]. Saatavissa: <http://conservationmagazine.org/2014/09/the-forgotten-part-of-climate-change-slower-winds/>.

Forum for the future. 2009. Tourism 2023. [viitattu 31.3.2015]. Saatavissa: http://www.forumforthefuture.org/sites/default/files/images/Forum/Projects/Tourism2023/Tourism_2023_full_report_web_version.pdf.

Francis, J. 2015. Travel trends and predictions. Responsible travel. [viitattu 10.3.2015]. Saatavissa: <http://www.responsibletravel.com/resources/future-of-tourism/travel-trends.htm>.

Kruja, D. & Gjyzezi, A. 2011. The special interest tourism development and the small regions. Turizam. Vol. 15, Iss 2, p. 77-89 [viitattu 31.5.2015]. Saatavissa: http://www.dgt.uns.ac.rs/turizam/arhiva/vol_1502_3.pdf.

Lapin korkeakouluinstituutti. 2010. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti: Matkailun tuotekehittäjän käsikirja [viitattu 29.5.2015]. Saatavissa: <http://matkailu.luc.fi/Tuotekehitys/Etusivu>.

Ross, S. 2001. Developing sports tourism. National Laboratory for Tourism and eCommerce, University of Illinois at Urbana-Champaign. [viitattu 13.11.2014]. Saatavissa: <http://www.lib.teicrete.gr/webnotes/sdo/Sport%20Tourism/Sport-Tourism%20Development%20Guide.pdf>.

Suomen vesihiihtourheilu ry. 2015. Wakeboard. [viitattu 27.5.2015]. Saatavissa: <http://www.northwater.fi/wakeboard/>.

Swarbrooke, J. Beard, C. Leckie, S. & Pomfret, G. 2003. Adventure tourism: The new frontier. Google-kirjat. [viitattu: 26.11.2014]. Saatavissa: http://www.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=qcDQgtgg0Z0C&oi=fnd&pg=PR3&dq=adventure+tourism&ots=vJmwRNl-yh&sig=JKoFOf0zrtXNHsFac2EReLg_hJg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.

TEM. 2014. Suomen matkailun tulevaisuuden näkymät: Katse vuoteen 2030. TEM raportteja 4/2014. [viitattu 25.4.2015]. Saatavissa: http://www.tem.fi/files/38503/TEMrap_4_2014_web_17012014.pdf.

VIIMA kiteboarding. 2014. [viitattu 25.4.2015]. Saatavissa: <http://www.viimakiteboarding.fi/>.

LIITTEET

Liite 1

HAASTATTELUPOHJA

Miten leijasurffaus ja leijahiihto lajeina tulevat muuttumaan?

-Miten päädyit lajin pariin, mikä innosti ja miksi jatkoit?

-Miten leijalautailun suosio on muuttunut/muuttuu? Suhteessa muihin lautailulajeihin?

-Mitkä tekijät uhkaavat lajin tulevaisuutta/mitkä ovat lajin mahdollisuudet? (esim. Suomi leijalautailumaana, lumet, tuulet, teknologia..)

Minkälaisia tarpeita leijalautailusta kiinnostuneilla matkailijoilla on ja voi olla nyt ja tulevaisuudessa?

-Kuka on leijalautailija nyt? Entä tulevaisuudessa? Ikä, koulutustaso...

-Mitä leijalautailijana haluat matkoiltasi? Ennen, nyt, tulevaisuudessa? Mitä arvostat ostamassasi leijalautailupalvelussa?

-(Tulevaisuuden) leijalautailutuotteen markkinointi? Mitä teemoja leijalautailun markkinoinnissa kannattaisi käyttää, jotta ne vetoaisivat sinuun? (elämyksellisyys?)

-Mitkä tekijät saavat leijalautailutuotteen tuntumaan elämykselliseltä? Miten elämyksellisyyttä voitaisiin lisätä? (elementtejä: räätälöitävyys, paikallinen/lajin tuntemus, kontrasti arkeen, vuorovaikutus...)

Miten VIIMA kiteboarding vastaa näihin tarpeisiin tuotevalikoimallaan ja mitkä ovat kehityskohteet?

-VIIMAn tuotevalikoima

-Mitä lisäisit tai muuttaisit leijalautailuyritysten palveluissa?

Liite 2

VIIMAN SOSIAALISESSA MEDIASSA SEKÄ KITEBOARDING FINLAND-SIVUILLA FACEBOOKISSA JULKAISTU TEKSTI

Heippa! Nyt olisi tarvetta haastateltaville! Lähde siis mukaan visioimaan tulevaisuuden leijailun näkymiä! Teen opinnäytetyötä aiheesta tulevaisuuden leijasurffaus/leijahiito ja muuttuvat asiakastarpeet ja kaipaam lajista kiinnostuneita harrastajia sekä liikunnan ja matkailun yhdistämisestä kiinnostuneita tyyppejä haastateltavikseni. Tavoitteena olisi selvittää millaisia tarpeita leijahiidosta ja leijasurffauksesta kiinnostuneilla matkailijoilla on ja voi olla nyt ja tulevaisuudessa. Haastattelut vievät aikaa noin puolen tunnin verran. Paikkana voi toimia Helsinki, Skype, puhelin... mikä vain toimii juuri sinulle!

Liite 3

VIIMAN BLOGIKIRJOITUS 26.4.2015

Mistä leijasurffaajana haaveilet? Osallistu tulevaisuuden visiointiin!

Osallistu tulevaisuuden visiointiin! Liikuntamatkailun opiskelija Annina etsii leijasurffauksesta kiinnostuneita ja lajin harrastajia haastateltaviksi opinnäytetyöhön.

Annina otti meihin Viimalaisiin yhteyttä lokakuussa ja pyysi tukeamme opintojen loppuunsaattamisessa.

”Kuulin Viima Kiteboarding-yrityksestä kauttarantain ja tutustuin viimaan nettisivujen välityksellä. Toiminta vaikutti mielenkiintoiselta ja monipuoliselta, minkä takia päätin ottaa yhteyttä ja kysellä mahdollisuutta opinnäytetyön toimeksiannolle”, kertoo Lahdessa opintojaan viimeistelevä ja aktiivisesti kiipeilyä harrastava Annina.

Anninan ehdotuksesta oli vaikea kieltäytyä, sillä Anninan yhteydenotonkin aikoihin Viiman työpöydällä oli kolme kehitystyön alla olevaa ideaa, joiden tarkoituksena on viedä lajia ja lajiin liittyviä palveluita seuraavalle tasolle. Esittelimme ideat Anniinalle ja Annina poimi niistä itseään eniten kiinnostavimman aiheen, tulevaisuuden leijahihto- ja leijasurffauspalvelut. Myös Anninan opinnäytetyötä ohjaava opettaja innostui aiheesta ja näin löysimme yhteisen työmaan.

Leijasurffaukseen Annina tutustui ja ihastui Tarifalla opintoihin liittyvän työharjoittelun aikana.

”Tarifa ei ole mikään aloittelijan unelmakohde, vaikka siellä tuleekin usein. Vesillä on syvää eivätkä aallot ja ruuhka rannalla ja vesillä helpottanut harjoittelua, mutta kyllä mä lopulta opin ajamaan ja saavutin itsenäisen harrastajatason eli IKO-taitotason kolme”, hehkuttaa Annina kokemuksistaan lajin parissa.

Osallistu lajin kehittämiseen ilmoittautumalla Anninan haastateltavaksi!

Anninan opinnäytetyö käsittelee tulevaisuuden leijasurffausta, leijahihtoa ja muuttuvia asiakastarpeita. Annina etsiikin nyt lajista kiinnostuneita harrastajia sekä liikunnan ja matkailun yhdistämisestä kiinnostuneita tyyppejä haastateltaviksi.

-”Tavoitteena on selvittää, millaisia tarpeita leijahihdosta ja leijasurffauksesta kiinnostuneilla matkailijoilla on ja voi olla nyt ja tulevaisuudessa”, kuvailee Annina.

Haastattelut vievät aikaa maksimissaan puoli tuntia tavoitteena saada homma kasaan heti vapun jälkeen 10.5.2015 mennessä. Haastattelut järjestetään haastateltavan toiveiden mukaan livenä Helsingissä, verkon kautta Skypessä tai sosiaalisessa mediassa tai puhelimitse.

Auta Anninaa ja osallistu opparin tekoon laittamalla viestiä Anninalle osoitteeseen ... (VIIMA kiteboarding 2014.)